

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 5. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant A

Školský vzdelávací program pre 5. ročník ŠZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant A)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	6	1	7
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti			
	Rozvíjanie grafomotorických zručností			
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	1	5
	Informatika	1		1
Človek a príroda	Vecné učenie			
	Fyzika			
	Chémia			
	Biológia			
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	2		2
	Dejepis			
	Geografia			
	Občianska náuka			
Človek a hodnoty	Etická výchova	1		1
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4	2	6
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Spolu povinná časť		22		
Voliteľné hodiny			4	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				26

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	7 hodín týždenne, spolu 266 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je naučiť žiakov jednoducho a zrozumiteľne sa vyjadrovať ústnou a písomnou formou spisovného jazyka, utvoriť u všetkých žiakov návyk správneho hlasného čítania, naučiť ich rozumieť prečítanému textu, z väčšiny žiakov vychovať čitateľov a poslucháčov s kladným vzťahom k literatúre.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Slovenský jazyk a literatúra	6	1	7

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

- zvuková rovina jazyka a pravopis
- písanie
- významová rovina
- tvarová rovina

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- sloh, komunikácia
- ústny a písomný prejav

ČÍTANIE A LITERATÚRA

- technika čítania – čítanie textu, základy čítania s porozumením
- literárna výchova – všeobecné pojmy a základné literárne žánre

Cieľ:

- správne písať „i“ po mäkkých spoluhláskach a „y“ po tvrdých spoluhláskach,
- poznávať obojaké spoluhlásky a pravopis vybraných slov po b, p, m,
- poznávať podstatné mená, učiť sa určovať ich rod a číslo,
- rozlišovať všeobecné a vlastné podstatné mená, učiť sa ich správne písať,
- ústne tvoriť vety s danými slovami,
- písomne dopĺňať a obmieňať vety,
- cvičiť sa v tvorení jednoduchých krátkych textov a rozprávania.

Jazyková komunikácia**Témy a obsah predmetu**

Tematický celok	Obsah učiva
Aktivizácia poznatkov učiva 4. ročníka	Písmená slovenskej abecedy. Zoraďovanie písmen abecedy podľa abecedného radu. Rozdelenie písmen abecedy na veľké a malé písmená. Rozoznávanie a určovanie druhov viet podľa obsahu a podľa znamienok. Rozlišovanie slov podobného a opačného významu. Tvorba viet so slovami podobného a opačného významu. Rozlišovanie samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky. Rozlišovanie tvrdých, mäkkých a obojakých spoluhlások. Čítanie a správne vyslovovanie slov s tvrdými a mäkkými slabikami. Pravopis po tvrdých a mäkkých spoluhláskach.
Počet hodín: 12	Doplňovanie tvrdých a mäkkých slabík do slov.
Obojaké spoluhlásky	Obojaké spoluhlásky a vybrané slová po b, m, p. Správne písanie „y“ vo vybraných slovách po b, p, m. Doplňovanie vybraných slov do viet. Tvorenie viet na vybrané slová. Správne doplňovanie i-í-, y-ý do slov. Vypísanie vybraných slov z textu. Zdôvodňovanie a rozlišovanie pravopisu príbuzných slov /byť – biť, my – mi, pysk - pisk/
Počet hodín: 32	
Podstatné mená	Všeobecné a vlastné podstatné mená, ich rod a číslo. Určovanie a vyhľadanie v texte osoby, zvieratá a veci.. Rozlišovanie všeobecných a vlastných podstatných mien. Určovanie a správne písanie vlastných podstatných mien osôb, zvierat, vecí, miest, obcí, hôr, riek. Tvorba viet na dané podstatné mená.
Počet hodín: 32	Nacvičovanie správneho písania vlastných podstatných mien.
Písanie	Plynule písanie slov bez prerušovania písacieho ťahu. Dodržiavanie kvalitatívnych znakov písma, najmä tvaropis, jednotný sklon a úpravu písaných celkov. Zvyšuje sa rýchlosť písania. Priemerná veľkosť písmen strednej výšky je 3 – 4mm, hornej a dolnej dĺžky 6 – 8mm.
Počet hodín: 38	
Spolu: 114 hodín	

Komunikácia a sloh

Tematický celok	Obsah učiva
Odpovede na otázky Počet hodín: 8	Odpovedanie na otázky podľa obrázkov, na základe vlastných skúseností a čítankových textov. Tvorenie otázok k jednoduchému textu.
Reprodukcia Počet hodín: 3	Reprodukcia kratších textov.
Rozprávanie Počet hodín: 10	Rozprávanie podľa obrázkov alebo podľa série obrázkov, na základe vlastných zážitkov. Rozprávanie podľa jednoduchej osnovy, ktorú zostavil učiteľ, za spolupráce všetkých žiakov.
Opis Počet hodín: 10	Opis spolužiaka, skutočných predmetov alebo obrázkov s dejovými prvkami (ústne).
Formy spoločenského styku Počet hodín: 7	Požiadanie o informáciu a vedieť podať stručnú informáciu, privítať návštevu a rozlúčiť sa s ňou; blahoželať (k narodeninám, k Novému roku, Dňu matiek – ústne). Napísať pozdrav a blahoželania na pohľadnici (úprava – adresa, dátum, oslovenie, pozdrav, podpis).
Spolu: 38 hodín	

Čítanie a literatúra

Tematický celok	Obsah učiva
Technika čítania Počet hodín: 50	Čítanie primeraných textov správne a s porozumením. Postupné plynulé, vhodne členené a prirodzene intonované čítanie súvetí (sústredovanie sa na významovú stránku viet a odsekov a na porozumenie obsahu textu). Upevňovanie správneho slovného prízvuku, správne klásť vetný prízvuk. Rozvíjanie a uplatňovanie návykov správneho a ekonomického dýchania, správneho znenia hlasu, starostlivosti artikulácie a spisovnej výslovnosti. Rozširovanie slovnej zásoby žiakov. Presnejšie rozlišovanie významu slov, vyberať vhodný výraz a správne tvoriť vety, odpovedať na otázky z čítaného a s pomocou učiteľa jednoducho reprodukovať obsah.
Literárna výchova	Oboznamovanie sa s literárnymi textami - hlasným čítaním, počúvaním predčítaného alebo hraného textu. Spájanie obsahu čítaného textu s príslušnou ilustráciou k literárnemu textu, vnímať ju, rozumieť jej. S pomocou učiteľa reprodukovať, prípadne dramatizovať dej rozprávky alebo poviedky. Rozprávať príbeh hlavnej postavy a hodnotiť jej povahové vlastnosti, určiť čas a miesto deja, rozlišovať reálne a nereálne (rozprávkové) prostredie. Rozumieť niektorým ďalším literárnym pojmom a výrazom (bez ich definovania) v súvislosti so skutočnosťou, ktorú

	tieto pojmy a výrazy označujú, napr.: rozhlasové a televízne relácie, povesť, hádanka, báseň, spisovateľ, časopis. Poézia od detských autorov (napr. K. Bendová, J. Turan, Š. Žáry, F. Hrubín) Rozprávky a dobrodružná literatúra (napr. O. Sekora, A. Tolstoj, J. C. Hronský, J. a W. Grimmovci a iní). Povesti a balady (napr. M. Ďuríčková, M. Rázusová-Martáková a iní). Povesti zo života detí (napr. M. Haľamová, J. Šrámková, M. Jančová). Rozprávky, bájky a poviedky o prírode a zvieratkách (napr. R. Móric, Ezopove bájky, V. Bednár)
Počet hodín: 64	
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Počas celého roka sa venuje starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov. Do učiva sa zaraďujú lexikálno-sémantické a štylistické cvičenia. Literatúra odporúčaná na čítanie v 5. ročníku ukazuje krásu sveta, prírody a ľudí. V slovenských rozprávkach sa žiaci oboznamujú s typom národného rozprávkového hrdinu, čítaním moderných rozprávok o zvieratkách si rozvíjajú vzťah k prírode, pri čítaní poviedok o deťoch získavajú poznatky o živote detí v minulosti a v súčasnosti. Pri čítaní poviedok zo súčasnosti poznávajú vzťahy k rodine, v detskom a školskom kolektíve a prebúdajú sa ich city priateľstva k osobám vo svojom okolí, k deťom vo všetkých krajinách a k dospelým ľuďom na celom svete.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (vlastiveda, etická výchova, informatická výchova)
- formou IKT – využívanie programu Word pri tvorbe textov, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, internet
- formou vzťahu čítania literárnej výchovy k hudobnej výchove (tematické piesne a koledy)

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na komunikačno – poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, slovníkom alebo obrázkovým materiálom)

- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Vyučovacie hodiny slovenského jazyka a literatúry by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

E. Brestenská, M. Dobeková Slovenský jazyk pre 5. ročník špeciálnych základných škôl , E. Brestenská, M. Dobeková Pracovný zošit so slovenského jazyka pre 5. ročník špeciálnych základných škôl, A. Demianičová Čítanka pre 5. ročník špeciálnych základných škôl, pracovné listy k Čítanke pre 5. ročník špeciálnych základných škôl, mimočítanková literatúra, encyklopédie, slovníky, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 190 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života a pracovného pomeru. Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka, systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Pri opakovaní a upevňovaní učiva sa žiaci učia využívať svoje matematické poznatky pri riešení problémov praxe predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh, ktorých námety zodpovedajú skúsenostiam a úrovni poznania žiakov špeciálnej základnej školy i pri riešení rôznych problémov v ostatných vyučovacích predmetoch. Spojeniu vyučovania matematiky s praxou prispieva i to, že sa žiaci naučia používať rôzne pomôcky umožňujúce geometrické konštrukcie. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať. Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štruktúrovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s mentálnym postihnutím.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	4	1	5

V 5. Ročníku jednotlivé oblasti obsahujú:

Aritmetika
Geometria

Ciele:

- opakovať a prehliť učivo z predchádzajúcich ročníkov
- vedieť sčítovať a odčítovať prirodzené čísla písomne, v obore do 100
- riešiť slovné úlohy
- osvojiť si numeráciu prirodzených čísel v obore do 1000
- vedieť sčítovať a odčítovať prirodzené čísla v obore do 1000 spamäti a písomne
- osvojiť si násobenie a delenie v obore násobiliek do 60
- vedieť merať a rysovať úsečky danej dĺžky
- vedieť používať jednotky dĺžky: m, dm, cm
- pracovať s kružidlom

Aritmetika

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Opakovanie a prehľad učiva zo 4. roč. Počet hodín: 5	Čítanie a písanie čísel v obore do 100 Porovnávanie čísel Prírodné čísla, číselné znaky /cifry/, desiatkovú pozičnú sústavu, znamienko +, -, číselnú os.
Sčítovanie a odčítovanie prirodzených čísel písomne v obore do 100 Počet hodín: 43	-Sčítovanie a odčítovanie dvojciferných čísel bez prechodu cez základ. Príklady typu: 34 57 <u>23</u> <u>-34</u> Označiť počet osôb, vecí a pod. prirodzeným číslom. Použiť čísla podľa postavenia /pozície/, vyjadriť jednotky, desiatky, stovky. -Sčítovanie a odčítovanie dvojciferných čísel s prechodom cez základ. Príklady typu: 47 82 <u>35</u> <u>-35</u> Riešenie slovných úloh. Nový typ: o n viac, o n menej.
Prirodzené čísla v obore do 1000 Počet hodín: 17	Počítanie po stovkách, desiatkach, jednotkách, násobky čísel 10, 100. Čítanie a písanie číslíc. Rád čísel tisícky, stovky, desiatky, jednotky. Usporiadanie čísel, číselná os. Porovnávanie čísel, zápis pomocou znakov =, <, >. Riešenie jednoduchých nerovnic postupným dosadzovaním. Riešenie jednoduchých slovných úloh na porovnávanie čísel.
Sčítovanie a odčítovanie prirodzených čísel do 1000 spamäti a písomne	Sčítovanie a odčítovanie násobkov 100. Príklady typu: 300 + 400, 700 – 400. Pričítovanie jednociferných a dvojciferných čísel k

Počet hodín: 17	násobkom 100. Príklady typu: $300 + 4$, $300 + 34$. Odčítovanie jednociferných a dvojciferných čísel od násobkov 100. Príklady typu: $304 - 4$, $334 - 34$. Ostatné príklady sčítovania a odčítovania v obore do 1000 bez prechodu cez základ. Príklady typu: $532 + 4$, $648 - 40$. Precvičovanie a upevňovanie sčítovania a odčítovania v obore do 1000. Vzťah: o „n“ viac, o „n“ menej, Riešenie slovných úloh.
Násobenie a delenie v obore násobiliek	Opakovanie a prehĺbenie násobenia a delenia v obore násobiliek do 30. Násobenie a delenie v obore násobiliek do 60. Tvorenie a zápis príkladov násobenia a delenia v obore násobiliek do 60. Násobilka číslom 4, 5, 6 – pamäťový nácvik.
Počet hodín: 32	
Spolu: 114 hodín	

Geometria

Tematický celok	Obsah učiva
Dĺžka úsečky	Jednotka dĺžky, meradlo, dĺžka úsečky. - jednotka dĺžky – dm, m - jednotka dĺžky – dm, - meradlo s decimetrovou stupnicou - jednotka dĺžky - m - meradlo s metrovou stupnicou, - premieňanie jednotiek (m – dm, m – cm, dm – cm). Meranie dĺžky úsečky, rysovanie úsečky danej dĺžky, - meranie dĺžky úsečky s presnosťou na cm, dm, - rysovanie úsečiek danej dĺžky, - vytyčovanie úsečky v teréne a meranie dĺžky úsečky v m. Súčet dĺžok úsečiek – numericky. Rozdiel dĺžok úsečiek – numericky.
Počet hodín: 30	
Práca s kružidlom. Rysovanie kružnice (stred, polomer).	Rozpoznať kružnicu a kruh v učebnici i v okolí. Konštrukciu kružidla, spôsob jeho uchytenia, manipuláciu a aj možnosť úrazov. Rysovanie kružnice (stred, polomer).
Počet hodín: 8	
Spolu: 38 hodín	

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (vlastiveda, etická výchova, informatická výchova)
- formou IKT – vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, internet

Stratégie vyučovania:

Učivo matematiky v 5. r. ŠZŠ nadväzuje na učivo matematiky zo 4. ročníka. Pri osvojovaní si matematických poznatkov budú žiaci používať učebnicu a pracovný zošit. Všetky tieto učebné potreby sa riadia učebnými osnovami matematiky pre 5. r. ŠZŠ. Ústrednou témou učebných textov je fungujúca rodina, jej širší a užší okruh, s výchovným aspektom úcty k starším.

Piataci sú 10 a viacroční žiaci, ktorých ešte ovplyvňuje škola. Charakteristický je pre nich oneskorený vývin, najmä reči, chudobná slovná zásoba. Ich schopnosti sú slabo vyvinuté, najmä oblasť vyššieho abstraktného myslenia. Ich konkrétne, mechanické myslenie je však schopné rozvoja. Podporujeme u nich prirodzenú súťaživosť, sebahodnotenie, samostatnosť i spoluprácu. Toto dosiahneme vhodnou motiváciou, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, slovníkom alebo obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť používať získané poznatky v praxi.

Učebné zdroje:

L. Melišková: Matematika pre 5. ročník špeciálnych základných škôl.

L. Krejza: Matematika pre 5. ročník špeciálnych základných škôl, pracovný zošit – 1. časť.

L. Krejza: Matematika pre 5. ročník špeciálnych základných škôl, pracovný zošit – 2. časť.

encyklopédie, slovníky, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Informatika
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Predmet informatika má dôležité postavenie aj vo vzdelávaní žiakom s mentálnym postihnutím, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov. Cieľom informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Cieľom predmetu je zoznámiť sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote, získať základné zručnosti v používaní počítača primerane individuálnym schopnostiam žiaka s mentálnym postihnutím.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Informatika	1	0	1

Ciele:

- samostatne/s pomocou zapnúť a vypnúť počítač,
- samostatne/s pomocou pracovať s myšou,
- samostatne/s pomocou pracovať s klávesnicou,
- samostatne/s pomocou správnym spôsobom uchopiť a spustiť CD, DVD,
- minimalizovať a maximalizovať pracovné okno, zatvoriť ho,
- pracovať s jednoduchými hrami ovládateľnými myšou a klávesnicou,
- chápať rozdiel medzi ťahaním a klikaním myšou, rozdiel medzi dvojklikom a jedným kliknutím, stláčaním pravého a ľavého tlačidla,
- spustiť CD, DVD cez tento počítač,
- rozpoznať vhodné detské webové stránky – vzdelávacie, zábavné, náučné, je oboznámený s negatívnym vplyvom stránok, propagujúcich násilie a s erotickým zameraním,
- získať základy algoritmického myslenia – príkazy v priamom režime,
- pracovať so slúchadlami – zapojenie, hlasitosť,
- ovládať zásady správneho sedenia pri počítači.

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Informácie okolo nás Počet hodín: 12	Oboznámenie sa s počítačom Vedieť z akých základných častí sa skladá počítačová zostava (PC, monitor, klávesnica, myš). Ovládanie klávesnice, myši. Textový dokument, čísla a znaky, slová, vety, jednoduché formátovanie, textové efekty Práca s textovým editorom, vytváranie jednoduchého textu, mazanie, ukladanie dokumentu. Ukladanie rôznych informácií do súborov (text) Jednoduché nástroje na úpravu textových dokumentov (zmena veľkosti písma, hrúbka). Dodržiavanie základných zásad písania textu. Počítačové didaktické hry.
Komunikácia prostredníctvom IKT Počet hodín: 8	www, webový prehliadač, webová stránka, odkaz, vyhľadávanie na webe Oboznámenie sa s pojmi – www, webový prehliadač, webová stránka. Bezpečnosť, zásady správania sa v prostredí internetu. Detské webové stránky (rozprávky, obrázky).
Postupy, riešenie problémov Počet hodín: 3	Oboznámenie sa s pojmi – detský programovací jazyk, elementárne príkazy Riešenie jednoduchých algoritmov v detskom programovacom prostredí (kreslenie obrázkov).
Princípy fungovania IKT Počet hodín: 8	Oboznámenie sa s pojmi myš, klávesnica Funkcie vybraných klávesov. Tlačiareň Funkcia tlačiarne. CD - Spúšťanie hry a hudby z CD, ovládanie jednoduchých hier Ukladanie informácií, súbor Uloženie informácií do súboru, otvorenie.
Informačná spoločnosť Počet hodín: 6	Informačné technológie v škole Edukačné programy, komunikácia. - objavovanie a využívanie rôznych typov edukačných programov pre rôzne predmety. Voľný čas a IKT Počítačové hry, hudba, filmy.
Spolu: 38 hodín	

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metódy samostatnej práce
- aktivizujúce metódy vyučovania – praktická aktivita
- hra ako metóda

- metódy demonštračné (demonštrácia audio a video záznamu)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem viac využívať tímovú prácu pred frontálnou prácou, prácu vo dvojiciach a individuálnu prácu so žiakmi.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať napr. učivo z matematiky, slovenského jazyka a iných predmetov. Získavajú vedomosti za podpory edukačných programov napr. z vlastivedy.

Učebné zdroje:

Počítač, magnetická tabuľa, internet, CD, DVD, pracovné listy

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vlastiveda
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vlastiveda je integrovaný vyučovací predmet v 4. až 6.ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, prostredníctvom ktorého žiaci získavajú základné poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov.

Nadväzuje na poznatky o prírode a spoločnosti, ktoré žiaci získali vo vecnom učive v 1. až 3. ročníku, a utvára základy pre vyučovanie spoločenskovedných a prírodovedných predmetov. Cieľom vyučovacieho predmetu vlastiveda je u žiakov vytvárať vzťah k miestu, kde žijú. Vedie ich k úcte k dospelým, priateľskému vzťahu k spolužiakom. Vychováva ich k ochrane životného prostredia. Obsah vyučovacieho predmetu vychádza z miestneho prírodného prostredia a prežívanej sociálnej skutočnosti. Na základe pozorovania získavajú žiaci základné poznatky o živej a neživej prírode z prostredia miestnej krajiny.

Obsah predmetu vlastivedy vytvára vzťah k miestu, kde žiaci žijú. Na základe bezprostredného poznania miestnej krajiny si žiaci osvojujú základné poznatky o Slovenskej republike. Vedie ich k úcte k dospelým, k priateľskému vzťahu k spolužiakom. Vychováva ich k ochrane životného prostredia.

Dôležitou súčasťou vyučovania vlastivedy sú vychádzky a exkurzie, pri ktorých žiaci získavajú konkrétne poznatky o predmetoch, javoch a živočíchoch v ich prirodzenom prostredí.

Sviatky, pamätné dni a významné výročia žiakom pripomínáme priebežne. Využívame predovšetkým miestne a regionálne kultúrne podujatia a slávnosti.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vlastiveda	2	0	2

Ciele:

- orientovať sa príbuzenských vzťahoch v rodine
- orientovať sa v príbuzenských vzťahoch v najbližšom príbuzenstve
- orientovať sa vo veku osôb
- starať sa primeraným spôsobom o domácnosť
- orientovať sa na mape v miestnej krajine
- vedieť najdôležitejšie údaje o obci, v ktorej žiak žije
- oboznámiť sa so životom ľudí v dávnej minulosti
- získať základné poznatky o živej a neživej prírode

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Život v rodine Počet hodín: 12	Vzťahy v rodine. Deľba práce. Rodičia a deti. Úcta k starobe. Povinnosti a práva členov rodiny. Rodisko a bydlisko. Vybavenie domácnosti -jednoduché stroje a prístroje v domácnosti, používanie výťahu, plynového variča, telefónu, elektrických spotrebičov -bezpečnosť v domácnosti, možnosti vzniku a šírenia požiaru, predchádzanie požiaru, nebezpečenstvo požiaru v byte, v budove, privolanie požiarnikov.
Orientácia na mape a v regióne Počet hodín: 18	Orientácia v obci - ulice, ich názvy, križovatky, význam orientačných tabúl. Opravné značky, správanie sa chodcov, automobilistov, cyklistov na ceste, spôsoby riadenia križovatky, pravidlá cestnej premávky pre cyklistov. Poznávania obce a okolitej krajiny, dominantné prvky obce, pamätihodnosti, významné objekty, inštitúcie a zariadenia- obchod, služby, správne inštitúcie, zdravotnícke zariadenia, stanica polície, požiarny útvar, kultúrne a športové zariadenia. Charakteristika miestnej krajiny na základe pozorovania. Jednoduchý opis krajiny- nížina, vrchovina, pohorie. Krajina- mestská, vidiecka, zalesnená, nezalesnená, poľnohospodárska, priemyselná. Chránené krajinné oblasti najbližšieho regiónu. Priemysel a poľnohospodárstvo v regióne. Dopravné spojenie v regióne- cesty, železnice, vodné cesty, letiská. Orientácia na mape Mapa- farby na mape, značky, turistická mapa, automapa. Orientácia na mape regiónu. Určovanie hlavných svetových strán (podľa slnka, kompasu) Slovenská republika. Mapa SR. Poloha. Hlavné mesto - Bratislava Hranice štátu. Susedné štáty- ukázať a vymenovať podľa mapy. Naše mesto, obec na mape, poloha.
Život ľudí v dávnej minulosti Počet hodín: 2	Život ľudí v najstaršej minulosti, spôsob ich života. Zberači a lovci, lovci mamutov, prví roľníci.

Živá príroda	Život ľudí v dávnej minulosti, spôsob ich života. Zberači a lovci, lovci mamutov, prví roľníci. Hlavné znaky života. Rozdelenie živej prírody: živočíchy a rastliny. Živočíchy: Cicavce- životné prostredie cicavcov, charakteristické znaky, hlavní predstavitelia: mačka, tur, pes, myš, srna, význam a ochrana cicavcov. Vtáky- životné prostredie vtákov, charakteristické znaky, hlavní predstaviteľ: holub, hus, kura, lastovička, sova, význam a ochrana vtákov. Plazy Životné prostredie plazov, charakteristické znaky, hlavní predstavitelia: jašterica, vretenica, užovka, význam a ochrana plazov. Obojživelníky Životné prostredie obojživelníkov, charakteristické znaky, hlavní predstavitelia: žaba, skokan zelený, ropucha, rosnička, význam a ochrana obojživelníkov. Ryby- životné prostredie rýb, charakteristické znaky, hlavní predstavitelia: kapor, štika, sardinka, význam a ochrana rýb. Rastliny: Spoločné znaky rastlín a živočíchov. Charakteristické znaky rastlín. Rozdelenie rastlín- dreviny, byliny. Dreviny: strom, ker, ihličnaté stromy: smrek, listnaté stromy: dub, čerešňa, ker- ríbezľa. Byliny: púpava, pšenica, zemiak, pelargónia. Význam a ochrana rastlín.
Počet hodín: 32	
Neživá príroda	Vzduch, voda, nerasty, horniny, Voda V prírode a v živote človeka- kolobeh vody v prírode, povrchová spodná voda, ochrana vôd, úprava vody a jej čistenie, minerálna voda a kúpele. Vzduch Význam vzduchu pre život, prúdenie vzduchu, znečisťovanie vzduchu. Pôda Význam pôdy, typy pôd. Starostlivosť o pôdu- kyprenie, hnojenie, zavlažovanie, odvodňovanie, vplyv vonkajších činiteľov na pôdu, ochrana pôd.
Počet hodín: 12	
Spolu: 76 hodín	

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezočných tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (etická výchova, slovenský jazyk, výtvarná výchova, matematika) .
- formou IKT – využívanie programu Word pri tvorbe textov, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, interne

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie vlastivedy je založené na komunikačno – poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom alebo obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí
- premietanie filmov a diapozitívov

Učebné zdroje:

Škultétyová Silvia, Žišková Jarmila- Vlastiveda pre 5.ročník špeciálnych základných škôl

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet etická výchova predstavuje vyskúšaný a overený výchovný model, ucelený program, vedúci žiakov k pozitívnym hodnotám a k ich uplatneniu v bežnom živote. Etická výchova pomáha žiakom rozvíjať svoju identitu, poznať svoje silné aj slabé stránky, zároveň ich učiť pochopiť a akceptovať druhých, vytvárať pozitívne vzťahy a prevziať zodpovednosť za seba i za druhých. Vďaka týmto cieľom etická výchova účinne pripravuje žiakov na zmysluplný a produktívny život v rodine, na pracovisku i v spoločnosti. Etická výchova sa neuspokojuje iba podávaním informácií o morálnych zásadách, ale pomocou moderných interaktívnych výchovných metód pozitívne ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiaka. Podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem, napomáha osvojenie si správania, ktoré je s nimi v súlade.

Cieľom etickej výchovy je v rámci možností nahradiť žiakom chýbajúce pozitívne skúsenosti, vrátiť im pocit dôvery v seba i okolie, pomáhať im nadobudnúť zdravé sebadôveru, učiť ich vychádzať s rovesníkmi, podporovať rozvoj pozitívnych osobných vlastností, oboznamovať a pomôcť zvnútorňovať prosociálne hodnoty a postoje.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Etická výchova	1	0	1

Ciele:

- získať pozitívne skúsenosti podporujúce sebadôveru a iniciatívu
- osvojiť si základné komunikačné zručnosti
- osvojiť si základy spoločenského správania
- učiť sa pozitívne hodnotiť seba aj druhých
- učiť sa riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch
- oboznámiť sa so základnými pojmami súvisiacimi s ochranou prírody a životného prostredia

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Úvodná hodina Počet hodín: 1	Oboznámenie žiakov s obsahom predmetu etická výchova.
Verbálna a neverbálna komunikácia	<u>Spolupráca</u> Zoznámenie sa medzi sebou. Hry a aktivity podporujúce spoluprácu. <u>Zrakový kontakt</u> Uvedomiť si význam zrakového kontaktu. Hovoríme nielen slovami, ale aj očami, mimikou, výrazom tváre a pod. Snažíme sa odstrániť ľahostajný výraz tváre. <u>Úsmev</u> Uvedomiť si význam úsmevu. Urobiť rôzne úkony s úsmevom, tie isté bez úsmevu (poprosiť, poďakovať, prikázať, upozorniť niekoho a pod.). <u>Pozdrav</u> Pozdrav je prejavom úcty, priateľstva. Pozdravom nadväzujeme kontakt. K pozdravu patrí aj zrakový kontakt a úsmev. Podanie ruky – správny stisk ruky, trvanie stisku ruky. Oboznámenie sa so spoločenskými pravidlami pri podaní ruky – kto prvý podáva ruku, v pri akých príležitostiach sa podáva ruka a pod. <u>Otázka a prosba</u> Osvojiť si základné prvky komunikácie. Otázka – môže byť výzvou k priateľstvu, posolstvom druhého, že nás zaujíma on sám, to čo robí, čo si myslí. Prosba – vedieť milo, skromne poprosiť, ale bez zbytočného ponížovania seba samého. <u>Poďakovanie a ospravedlnenie</u> Osvojiť si základné prvky komunikácie. Poďakovať a ospravedlniť sa, sú základné podmienky ľudského spolunažívania. Ospravedlniť sa ak sme sa dopustili chyby. <u>Rozhovor</u> Vedieť začať, udržiavať a ukončiť rozhovor. Zreteľný zrakový kontakt, primeraný výraz tváre, postoj prijímania a vysielania – orientácia tela k partnerovi, primeraná vzdialenosť, pokoj, zdržiavanie sa nedočkavých pohybov, neskákať druhému do reči. <u>Počúvanie</u> Precvičiť pozorné počúvanie. Poukázať na komunikačné chyby. Pri rozhovore udržiavať zrakový kontakt s partnerom. Pri rozhovore s viacerými ľuďmi pozeráť striedavo na všetkých členov skupiny (modelové situácie). <u>Pravda a lož</u> Rozlíšiť pravdu od lži. Zážitkovým spôsobom si uvedomiť negatívne dôsledky lži. Prečo je lož nesprávna, prečo ľudia klamú (modelové situácie).
Počet hodín: 15	

Poznanie a pozitívne hodnotenie seba	<u>Hodnota a veľkosť človeka, úcta k ľudskej osobe.</u> Úcta k človeku. Ujasniť nereálnosť a absurdnosť obrazu „hrdina“ vo vedecko-fantastických filmoch. <u>Pozitívne sebahodnotenie</u> Žiaci si uvedomujú a vážia vlastné pozitívne stránky. Sebaovládanie. Modelové situácie na sebaovládanie. Hry a aktivity podporujúce pozitívne sebahodnotenie. <u>Poznať svoje slabé a silné stránky</u> Vedieť spracovať svoje zlyhania a chyby. „Aký som“ – sebaopoznávanie, ochota nechať sa poznať.
Počet hodín: 6	
Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých	<u>Pozitívne hodnotiť druhých v bežných podmienkach.</u> Pozitívne hodnotenie druhých vyjadriť prejavmi pozornosti. Vyjadriť uznanie a sympatie. Konkrétne vyjadriť vlastnosti dobrého priateľa. Uvedomiť si účinnosť pochvaly na sebe a iných. Vyslovovať a prijímať pochvaly druhých. <u>Pozitívne hodnotenie druhých v „sťažených podmienkach“</u> Vedieť odpustiť, prekonať antipatiu. Zbavovať sa predsudkov (rasizmus, xenofóbia). Komunikovať otvorene, adresne. Vedieť vyjadriť a aj prijať kritiku a pochvalu. Dokázať vidieť na druhých pozitívne aj negatívne vlastnosti. Pozitívne hodnotiť udalosti aj ľudí.
Počet hodín: 10	
Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva	<u>Tvorivé myslenie žiakov</u> Rozvíjanie predstavivosti a obrazotvornosti. Pozorovanie. Hry a úlohy rozvíjajúce tvorivosť. <u>Riešenie problémov</u> Tvorivé riešenie každodenných situácií zo života žiakov..
Počet hodín: 4	
Etické aspekty ochrany prírody	<u>Životné prostredie</u> Úcta ku všetkým formám života. Ekologická etika z pohľadu žiaka (ochrana prírody, zber odpadu, čistota ovzdušia a pod.).
Počet hodín: 2	
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Žiakov učíme poznávať samých seba, objavovať svoju identitu, preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia. Prehlbujú si svoju sexuálnu identitu, uvedomujú si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom. Rozvíjame u nich pozitívny postoj k postihnutým, chorým a k iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (občianska náuka, slovenský jazyk a literatúra, prírodopis, telesná výchova a podobne).

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie etickej výchovy je založené na komunikačno-poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- výklad, dialóg, diskusia
- dokumentárne filmy
- testy
- hranie rolí
- problémová metóda

Zmapovaním základných potrieb žiaka špecifikovať najfrekvencovanejšie potreby a prístup k nim obmedziť, respektíve využiť ako základ. Vyučovacie hodiny etickej výchovy by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Učebné zdroje:

Vlastné vypracované pracovné listy, časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky
 Alexová, S., Vopel, K.W. (1996) : Nechaj ma chcem sa učiť sám
 Canfield, J., Siccone, F., (1998) : Hry pre výchovu k zodpovednosti a sebadôvere
 Prevendárová : Základy rodinnej a sexuálnej výchovy

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	6 hodín týždenne, spolu 228 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Pracovné vyučovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, ktorý od najnižšieho ročníka systematicky ovplyvňuje rozvoj ich motoriky vytváraním pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne. Žiaci v tomto predmete získavajú vedomosti z rôznych pracovných činností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov. Pracovné vyučovanie vytvára u žiakov kladný vzťah k práci, plní základnú prípravu pre budúce povolanie, ale aj pre potrebu praktického života v rodine a spoločnosti. V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov. V pracovnom vyučovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznať druhy materiálov, ich vlastnosti, poznávať konštrukciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vzťahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie ako i technická pripravenosť.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	4	2	6

Ciele:

- upevňovať zručnosti získané v nižších ročníkoch
- rozvíjať estetické cítenie
- aktívne využívať voľný čas
- vytvárať stereotyp pri základných hygienických návykoch a samoobslužných zručnostiach
- upevňovať pravidlá správneho stolovania
- rozlišovať rôzne materiály, spoznať ich vlastnosti, rozširovať a prehĺbovať základné manuálne zručnosti pri práci s nimi
- osvojiť si základné vedomosti a pracovné zručnosti pri pestovateľských prácach

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti Počet hodín: 12	Osobná hygiena Pravidelne si čistiť zuby. Obviazať poranenie na ruke alebo na nohe. Stolovanie
Práce v dielni Počet hodín: 72 - dievčatá 112 - chlapci	
Práce s papierom a kartónom	Poučiť o výrobe papiera, o závislosti kvality papiera od použitého výrobného materiálu. Jednoduchšie kartonážne práce. Papier a kartón merať, strihať, rezať, narezávať podľa pravítka, ohýbať, prebíjať,... Zhotovovať zložitejšie skladačky, vytvárať priestorové kužeľovité figúrky a papierové plastiky. Zošívať listy osmičkovým a dvojslučkovým stehom. Vlepovať vložky do mäkkých obalov bez orezania.
Modelovanie	Opakovať zručnosti z predchádzajúcich ročníkov, používať formičky a profilové šablóny, farbiť a lakovať výrobky. Pracovať s pilinovou kašou. Oboznamovať sa s vlastnosťami rozličných modelovacích materiálov a porovnávať rozdiely medzi nimi.
Montážne a demontážne práce	Zostavovať zložitejšie modely (aj pohybové) z konštrukčnej stavebnice z plastu aj z kovovej stavebnice. Zostavovať priestorové modely z kartónových vystrihovačiek.
Práca s drevom	Poznať názvy pracovných nástrojov a ich funkciu. Oboznámiť sa so štruktúrou dreva, posúdiť podľa štruktúry dreva ako sa dá deliť, rezať, štiepať. Rozoznať mäkké a tvrdé drevo. Mäkké drevo merať, upínať, rezať, orezávať, hladiť, vŕtať, spájať klincami, moriť. Vyťahovať zatlčené klinec. Oboznámiť sa s rezaním a opracúvaním tvrdého dreva.
Práce s kovom	Zdokonaľiť sa v osvojených technikách z predchádzajúceho ročníka. Vytvárať meandre z drôtu podľa nákresu v skutočnej veľkosti, figúrky z drôtu a nastrihaných plechových pásikov. Práce z kože alebo koženky Pokračovať v jednoduchých prácach z kože alebo koženky. Vystrihovať, vysekávať, rezať materiál podľa kovového pravítka, zošívať.
Pestovateľské práce	Ošetrovať izbové rastliny - umývať rastlinu, čistiť črepník, odstraňovať plesň a mach. Oboznámiť sa so zásadami správneho zalievania. Pracovať s klíčidlom. Pozorovať klíčenie obilnín. Okopaniny. Oboznámiť sa s významom okopanín, najmä s druhmi, ktoré rastú v mieste školy. Pestovať zemiaky - pripraviť pozemok, pripraviť sadivo, sadiť, ošetrovať (kypriť, plieť, okopávať, obhŕňať, ochraňovať pred

Počet hodín: 54	škodcami a burinou). Pestovať strukoviny (hrach, fazuľu, šošovicu). Oboznámiť sa s hlavnými druhmi burín, poznať ich škodlivosť a zásady boja proti nim. Založiť herbár, ukladať kvety a listy poznávaných rastlín. Siat semená kvetín do debničiek. Presádzať kvetiny. Starat' sa o okrasné kry.
Práce v domácnosti Počet hodín: 90-dievčatá Počet hodín: 50-chlapci	
Hygiena domácnosti	Umývať a udržiavať rôzne druhy podlahových krytín. Vysávať.
Príprava pokrmov	Urobiť jednoduchý nákup. Pripraviť raňajky - vajíčko na mäkko, na tvrdo, miešané. Pripraviť polievku zeleninovú, zemiakovú. Čistiť zeleninu a zemiaky.
Šitie	Zvládnuť základné stehy (vrátane jednoslučkového stehu). Prišívanie rozličných gombíkov, spínačiek, háčikov. Plátať a vykonávať jednoduché opravy odevov.
Háčkovanie.	Háčkovať retiazku, krátky stĺpik, dlhý stĺpik.
Spolu: 228 hodín	

Proces:

Upevňovať poznatky z predchádzajúcich ročníkov. Rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci. Pozor na zranenie pri práci s pílkou, nožom a plechovými pásmi.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (vlastiveda, etická výchova, informatická výchova)
- formou IKT – internet
- formou vzťahu pracovného vyučovania k matematike, slovenskému jazyku, hudobnej výchove a výtvarnej výchove.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor,)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s obrázkovým a pracovným materiálom)
- aktivizujúce metódy vyučovania – praktická aktivita
- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov (demonštračné metódy, demonštrácia dvojrozmerných pomôcok – obrazy, schémy, televízia, film, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, didaktická montáž a demontáž).
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem viac využívať tímovú prácu pred frontálnou prácou, prácu vo dvojiciach a individuálnu prácu so žiakmi. Z hľadiska realizačných foriem využívať hodiny v dielni, na školskom pozemku, v kuchynke a exkurzie.

Učebné zdroje:

Technické výkresy, encyklopédie, internet, ilustrácie, predlohy modely prírodniny.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Predmet hudobná výchova vedie žiakov k rozvoju hudobnosti spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti. Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov. Predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu. Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v prítlačivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových. Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne. Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi. Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- prehlbovať záujem o hudbu
- rozvíjať sluchové vnímanie spievaného slova
- rozlišovať sluchom jednotlivé hudobné nástroje v skladbe

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Učenie sa piesní Počet hodín: 20	Čierne oči chodte spať (ľudová); Po valašsky od zeme (ľudová); Červený kachel, biela pec (ľudová); Pri Prešporku na Dunaji (ľudová); Zjedzte ma víčky, zjedzte (ľudová); Do hory ma poslali (ľudová); Prešporská kasáreň (ľudová); Chodíme, chodíme (ľudová); Anička, dušička, kde si bola (ľudová); Tu je zima zas (O. Francisci) a iné.
Počúvanie piesní zamerané na rôzne žánre hudby Počet hodín: 6	Klarinet (J. Letňan), Javor, javor vysoký si (ľudová), Kopala studienku (ľudová), Spí dieťaťko, spí (ľudová uspávanka), Koleda (ľudová) Rozlíšiť sólový a skupinový spev. Rozlíšiť smutnú, veselú, žartovnú, ráznu, slávnostnú a pochodovú melódiu. Určiť vysoké a nízke tóny v piesni
Počúvanie skladieb Počet hodín: 6	Zázračná muzika (J. Letňan); Pochod drevených vojakov (P. Čajkovskij); Keď sa vlci zišli (E. Suchoň) Sluchom rozoznávať hru na rozličných hudobných nástrojoch (flauta, klarinet, lesný roh). Rozlíšiť hru dychového orchestra a cimbalovej hudby. Rozoznať hru hudobných nástrojov podľa sluchu. Určiť tempo a charakter skladieb (rýchle, pomalé, smutné, veselé).
Hudobno-pohybové hry a tance Počet hodín: 6	Hudobno-pohybové hry a tance - Čížiček, čížiček (ľudová); Trebišovské dzivky (ľudová), Moje milé premilené jahody (ľudová), Keď som včera prala šaty (ľudová), Po valašsky od zeme (ľudová) Spájať spev s pohybovým prejavom Tancovať v skupinách – v dvoch radoch oproti sebe (krok – prísun – krok). Tancovať v kruhu, vo dvojiciach a samostatne (odzemok).
Spolu: 38 hodín	

Proces:

V 5. ročníku žiaci spevom a nástrojovou hrou uskutočňujú rytmickú a melodickú hru na ozvenu a hudobný dialóg. Hru na rytmickú ozvenu sprevádzajú pohybom a hrou na telo. Rytmizujú texty rečovaniiek a vyčítaniiek, spievajú ich ako popevky na 2 - 3 tónoch.

Žiaci vnímajú 4-taktovú inštrumentálnu a vokálnu melódiu. Zrakom a sluchom sledujú jej pohyb v jednoduchom notovom zápise. Všímajú si, či sledovaná melódia je smutná, veselá, žartovná, rázna, slávnostná a pod. V inštrumentálnych skladbách rozlišujú hru rozličných hudobných nástrojov. Žiakov usmerňujeme k intonačne čistému spevu piesní interpretovaných rytmicky správne, v ucelených speváckych frázach, s mäkkým nasadením tónu a jednoduchým odstupňovaním dynamiky (slabo - silno). Spev žiakov zjednocujeme podľa taktovacích pohybov učiteľa, najmä na nástup a ukončenie. K piesňam vytvárajú žiaci jednoduché nástrojové a pohybové sprievody.

V skladbách na počúvanie žiaci sluchom rozoznávajú hru rozličných hudobných nástrojov (napr. flauty, klarinetu, lesného rohu), hru dychového orchestra a cimbalovej hudby. Pohybom stvárnajú najznámejšie ľudové tance (napr. karička, čardáš, odzemok).

Ľudové hudobno-pohybové hry žiaci nacvičujú v súlade so základným charakterom hudby.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia)
- pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metóda imitačná – napodobňovanie podľa počutia
- praktické metódy v podobe hudobných činností
- metóda sprostredkovania hudobných poznatkov a hudby učiteľom a v interakcii učiteľ a žiak
- metódy demonštračné (demonštrácia akustického záznamu)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou vzťahu k slovenskému jazyku (rečňovanky, vyčítanky, príslovia a porekadlá), výtvarnej výchove (výtvarné ukážky), telesnej výchove (pohybové prvky)

Učebné zdroje:

M Žikavská, O. Pavlovská Hudobná výchova pre 5. ročník, hudobný materiál, DVD, internet

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdzanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia.

Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života.

Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov.

Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka.

Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- získané poznatky a výtvarné zručnosti z predchádzajúcich ročníkov ďalej zdokonaľovať, rozvíjať a dopĺňať
- rozširovať používanie farebnej škály miešaním základných farieb a učiť žiakov paletu farieb v jednotlivých oblastiach obsahu výtvarnej výchovy vhodne používať
- zdokonaľovať schopnosť kresby postavy a naučiť žiakov uplatniť ju v kompozíciách tematických prác (dynamická, statická kompozícia)

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Výtvarné osvojovanie skutočnosti Počet hodín: 16	Pri voľbe námetov vychádzame zo sveta blízkeho deťom, z ich priamych zážitkov a skúseností - z vychádzok, pracovných činností, zo života v rodine, v škole, na ulici, v obchode, dopravnom prostriedku a pod.. Ďalším zdrojom námetov sú ilustrácie filmových, divadelných a literárnych útvarov. Na základe priameho pozorovania predmetov dennej potreby, pozorovania prírodnín vedieme žiakov k zachyteniu reality a k jej výtvarnému stvárneniu. Upozorňujeme na proporcionálne vzťahy jednotlivých častí k celku, šírky k výške a pod. Žiakov učíme využívať kontrast svetlých a tmavých tónov, studených a teplých farieb. Výtvarné techniky: kresba, maľba, kombinované a materiálové techniky - koláž, textilná aplikácia, mozaika. Výtvarné materiály: tuš, rudka, mäkká ceruzka, akvarel, tempera, fixky, farebný papier, časopisy, textil a iné.
Práca s výtvarnými prostriedkami Počet hodín: 16	V kompozíciách vychádzame z osvojených základných poznatkov z predošlého ročníka. Odporúčame realizovať rastlinný, vecný, figuratívny i geometrický dekoratívny motív. Používať šablónu, ktorú učíme zhotovovať samostatne. Využívať pritom zjednodušené štylizované tvary. Dbáť na vhodnú jednoduchú farebnú kombináciu. Opäť uplatňovať kontrast tmavých, svetlých, teplých a studených farieb. Maľba (akvarel), kombinované techniky - modrotlač (odkrývacia technika, vosková rezerva), batika. V priestorovom vytváraní uplatňujeme a dopĺňame poznatky a výtvarné zručnosti z predošlého ročníka. Modelujeme dvoj a trojrozmerné plastiky jednoduchých štylizovaných tvarov. Námety volíme analogicky s oblasťou - výtvarné osvojovanie skutočnosti. Modelovanie (hlina, sadra, plastelína, modurit), kašírovanie (noviny, papierová buničina, škrob, voda). Plastiky z rôzneho materiálu (látka, farebný papier, kartónové škatuľky, prírodniny, drevo ...).
Výtvarné umenie Počet hodín: 6	Návštevy výstav výtvarných prác detí, umelcov, ľudových umelcov, remeselníkov, múzeí. Vychádzky zamerané na okolitú architektúru.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Postupne dopĺňame vedomosti žiakov v oblasti výtvarného umenia - maliarstva, sochárstva, architektúry, užitého umenia. Vychádzame z regionálnych možností.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezoých tém ... ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov.

Stratégie vyučovania:

- využívať neustále ilustrácie literárnych, divadelných a filmových útvarov, sprostredkovať poznatky o umelcoch a ich tvorbe.

- využívať všetky možné formy vyučovania na získavanie priamych zážitkov a skúseností z návštevy v GUS, múzeí v okrese a regióne, výstav ľudových umelcov a remeselníkov.
- vychádzky zamerané na okolitú architektúru, životné prostredie, kultúru národa.

Učebné zdroje:

Banáš a kol. Didaktika výtvarnej výchovy, Macko A. Výtvarné techniky I.- II., Macko A.- Nevřelová O. Výtvarná výchova v 3. a 4. ročníku ZŠ, Macko A.- Nevřelová O. Výtvarná výchova v 5. 6. ročníku ZŠ, Gregušová H. Výtvarné techniky v osobitnej škole, Gregušová H. Počítač a jeho využitie vo výtvarných aktivitách ľudí s postihnutím, Gregušová H. Implementácia informačných a komunikačných technológií – IKT do edukácie viacnásobne postihnutých jedincov, Gregušová H. Špecifická edukácia mentálne postihnutých vo výtvarnej výchove, Lokšová I.- Lokša J. Cez relaxáciu k tvorivosti v škole, História umenia I.- VI., Wikipédia,...

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sledujú dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, t. j. dosiahnutie žiadaného stupňa telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností. U žiakov sa snažíme vypestovať hygienické návyky, pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich obmedzených možností a rešpektovaním ich výrazných individuálnych osobitostí.

Zo zdravotného hľadiska je významná kompenzačná, reedukačná a relaxačná funkcia telesnej a športovej výchovy, zameraná k zmierňovaniu alebo odstraňovaniu pohybových nedostatkov, nahradzovaniu chýbajúcich zručností inými a k zlepšovaniu celkového fyzického stavu.

Rozvíjanie pohybovej aktivity súvisí s rozvojom poznávacej činnosti, pretože v rámci telesnej a športovej výchovy zámerne pôsobíme na rozvoj psychických funkcií, ako je vnímanie a pozorovanie, pamäť, pozornosť, fantázia, myslenie a reč.

Pri zachovaní mnohostrannej funkcie vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova odporúčame citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov žiakov. Odporúčame podriadiť motorické, ale predovšetkým fyzické výkony, ako cieľové kategórie emocionality, t.j. pre radosť z pohybu, spolupatričnosti.

Podľa regionálnych podmienok a možností školy odporúčame zaradiť predplaveckú a plaveckú prípravu, lyžovanie, korčuľovanie, florbal a iné pohybové aktivity.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Telesná a športová výchova	2	0	2

Ciele:

- osvojiť si telesné cvičenia, základné pravidlá a organizáciu športových hier
- upevniť zmysel pre kolektív, spoluprácu a vzájomnú pomoc

- osvojiť si základy techniky a taktiky používaných cvičení
- osvojiť si znalosť pravidiel, pasívnu znalosť základov odbornej terminológie
- získať elementárne zručnosti k účinnému poskytovaniu prvej pomoci, záchrany a pomoci pri cvičení a k osvojovaniu zásad dodržiavania bezpečnosti cestnej premávky

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Poradové cvičenia Počet hodín: 5	Postoje. Obraty na mieste. Nástupové tvary družstva. Pochodové v tvary družstva.
Prípravné, kondičné, koordináčne a kompenzačné cvičenia Počet hodín: 5	Zásady správneho držania tela. Zásady správnej techniky pohybov švihových, vodených hmitov a výdrží. Cvičenia bez náčinia, s krátkou tyčou, s plnou loptou a malými činkami (500 g), s krátkym švihadlom, so švédskou lavičkou, cvičenia na rebrinách, šplh na tyči, šplhanie s prírazom, šplh na lane (dĺžka max. 5 m). Rýchly beh na vzdialenosť 60 m. Beh na vytrvalosť, beh striedavý až do 12 min. prekážková dráha.
Drobné a prípravné pohybové hry Počet hodín: 5	Základné pravidlá pohybových hier. Zásady úrazovej zábrany. Drobné pohybové hry - bežecké, skokanské, loptové, štafetové, hry s náčiním, bez náčinia, prekážkové hry. Prípravné pohybové hry -gymnastické, atletické, hravé.
Športová gymnastika	Zásady organizácie práce a bezpečného cvičenia. Zásady pre poskytovanie pomoci a záchrany. <u>Akrobacia</u> Kotúľ vpred, vzad. Kolíska vzad z rôznych postojov a polôh. Stoj na lopatkách. Stoj na rukách pri opore. Premet stranou (vľavo, vpravo). Skoky na mieste. Skoky z miesta. Preskoky(s použitím pružného mostíka alebo trampolíny). Nácvik odrazu. Skok jednoduchý. Roznožka. Výskok do vzporu drepmo na debne. <u>Trampolína</u> Cvičenia obratnosti a rovnováhy. Výskoky. Zoskoky. <u>Kladina - výška 1 m</u> Chôdza.

Počet hodín: 7	So sprievodným pohybom paží, s obratmi. Rovnovážne polohy v postojoch. Zoskoky - priamy a prehnutý.
Rytmická gymnastika Počet hodín: 8	Technika cvičenia základných pohybov. Chôdza, poklus, tanečné kroky, skoky, obraty, ktoré sú primerané pohybovej vyspelosti žiaka. Techniku cvičenia z hľadiska princípov správneho držania tela. Tanečné kroky polky, valčíka
Atletika Počet hodín: 10	Bežecká technika. Nízky a polovysoký štart. Beh na 60 m. Skok do diaľky, do výšky. Hod loptičkou 150 g (do diaľky, na cieľ). Hod granátom 350 g (do diaľky a na cieľ)
Športové hry Počet hodín: 15	Futbal – pasívna znalosť pravidiel a terminológie futbalu, pohybové činnosti. Prihrávky vnútornou stranou nohy, vnútorným členkom a priehlavkom aj v pohybe vo dvojiciach, ľavou aj pravou nohou. Vhadzovanie lopty. Strelbu z miesta a po vedenie lopty - ľavou aj pravou nohou. Vedenie lopty priamym smerom, zastavenie lopty zašliapnutím. Chyťanie lopty v základnom postoji. Pohybové činnosti Prihrávky - vrchná, jednoruč, obojruč, trčením z miesta, na stojaceho alebo bežiaceho spoluhráča. Strelba z krátkej vzdialenosti jednoruč, obojruč z miesta. Prehadzovaná, vybíjaná.
Cvičenia v prírode	<u>Špecifické poznatky</u> Ochrana a tvorba životného prostredia. Zásady bezpečnosti pri turistike. <u>Pohybové činnosti</u> Chôdza a beh v teréne. Dĺžka trasy 4 km. S prekonávaním nízkych terénnych prekážok. Lezenie, podliezanie, preliezanie. Zdolávanie prírodných a umelých prekážok šplhaním, rúčkovaním, preliezaním, preskakovaním. Cvičenie rovnováhy na prírodných a umelých prekážkach zmenou polohy tela, chôdzou s obratmi, vyhýbaním vo dvojiciach, nosením (hádzaním a chyťaním predmetov). Dvíhanie a nosenie predmetov (využívať kamene, polená). Hádzanie a vrhanie predmetov do diaľky, do výšky, na cieľ. Preťahovanie a pretláčanie v dvojiciach, trojiciach, skupinách. <u>Praktické precvičovanie odborných a technických vedomostí a zručností z turistiky.</u> Odhad vzdialenosti (do 100 m) a výšok do 10 m. Ochrana životného prostredia.

	<u>Praktické precvičovanie prvej pomoci.</u> Ošetrovanie povrchového zranenia. <u>Praktické precvičovanie vedomostí a zručností z dopravnej výchovy.</u> Dopravné značky, riešenie dopravných situácií pri presune a na stanovištiach.
Počet hodín: 14	
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiakov vedieme k pestovaniu vôle a cieľavedomosti, k získavaniu elementárnych zručností k poskytovaniu prvej pomoci a k osvojovaniu zásad dodržiavania bezpečnosti cestnej premávky. Podľa podmienok školy odporúčame plávanie.

Medzipredmetové vzťahy:

- Hodiny telesnej výchovy sú úzko prepojené s predmetmi: Vlastiveda, Pracovné vyučovanie, Matematika

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní telesnej športovej výchovy by sa mali využívať nasledovné metódy, ktoré zefektívnia vyučovanie telesnej výchovy:

- motivačné metódy: motivačný rozhovor, motivačný výklad, motivačné rozprávanie, motivačné demonštrovanie
 - expozičné metódy: výklad, vysvetľovanie, riadený rozhovor, opis, demonštrovanie, metóda ukážky, metóda pozorovania, napodobňovania, metóda hry ,
 - fixačné metódy: napodobňovanie, opakovanie, metódy pasívneho pohybu a pohybové kontrastu, tiež herné a súťaživé metódy
 - diagnostické metódy: metódy pozorovania, metódy rozhovoru, testovanie motorických schopností, zručností
- samosťatná práca žiakov

Učebné zdroje:

- literatúra, encyklopédie, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky, náčinie a náradie, metodická príručka TV.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 5. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant B

Školský vzdelávací program pre 5. ročník ŠZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant B)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	3	2	5
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3		3
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1		1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3		3
	Informatická výchova			
Človek a príroda	Vecné učenie	2		2
Človek a hodnoty	Etická výchova	1		1
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4	2	6
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Spolu povinná časť		21		
Voliteľné hodiny			4	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				25

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 190 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových. Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má výrazný podiel na celkovej socializácii dieťaťa.

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra pozostáva zo zložiek čítanie a literárna výchova, písanie a sloh.

Čítanie a literárna výchova

Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejavíť taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť.

Nie je záväzný učiť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie – (malé tlačené písmená).

V prípade, že žiak je schopný pracovať s viacerými tvarmi písma, možno mu pri preberaní každého písmena pridať aj tvar malého tlačeného, veľkého písaného a malého písaného písmena. Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu.

Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať aj ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zviera, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností. Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeniu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízkymi, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Slovenský jazyk a literatúra	3	2	5

Ciele:

- vedieť čítať a písať ďalšie písmená veľkej tlačenej abecedy
- oboznámiť sa s písmenami s malou frekvenciou výskytu v bežne využívannej slovnej zásobe slovenského jazyka
- vedieť čítať slová s dvojhĺskami
- plynule čítať mechanicky nacvičené slová každodenného života s ich uvedomelým porozumením
- vedieť si vypočítať text (krátky príbeh, popis) s uvedomelým porozumením

Čítanie a literárna výchova

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Nácvik čítania písmen k, K, z, Z, b, B, c, C, č, Č, r, R Počet hodín: 30	Tlačené a písané písmená slovenskej abecedy. Čítať jednotlivé písmená, rozdeliť na malé a veľké, tlačené a písané.
Nácvik čítania dvojslabičných slov s otvorenými a zatvorenými slabikami Počet hodín: 30	Prebrať slabiky. Čítať dvojslabičné slová.
Čítanie jednoduchých viet s porozumením Počet hodín: 30	Prebraté slabiky, slová. Plynule čítať mechanicky nacvičené slová, vypočítať si krátky príbeh alebo opis s uvedomelým porozumením
Reprodukcia jednoduchého textu počet hodín: 24	S pomocou reprodukovať jednoduchý text.
Spolu: 114 hodín	

Písanie

Tematický celok	Obsah učiva
Nácvik písania písmen k, K, z, Z, b, B, c, C, č, Č, r, R Počet hodín: 20	Písať písmená bez prerušovania písacieho ťahu.
Zapisovanie slabík a jednoduchých slov, ich odpisovanie a písanie podľa diktovania. Počet hodín: 18	Písať slová bez prerušovania písacieho ťahu, písať podľa predpísaného vzoru, písať slová podľa nariadenia. S pomocou umiestniť diakritické znamienka.
Spolu: 38 hodín	

Sloh

Tematický celok	Obsah učiva
Rozširovanie osobného frekvenčného jazyka o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku Počet hodín: 20	Pomenovať veci a činnosti podľa obrázkov. Význam naučených slov.

Vyjadrenie účelnosti predmetu (prečo?, načo?), priradenie slov Počet hodín: 18	Priradiť podstatné mená k pomenovaniu činnosti a vlastnosti. Význam priradených slov.
Spolu: 38 hodín	

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov
- formou vzťahu čítania literárnej výchovy k hudobnej výchove (tematické piesne a koledy)

Stratégie vyučovania:

Okrem textov na čítanie je potrebné využívať ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová, alebo skutočné predmety.

Je vhodné používať tieto metódy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, rozhovor)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

S. Škultétyová, L. Čertíková Šlabikár pre 5. ročník špeciálnych základných škôl (variant B), S. Škultétyová, J. Rohovská Moje čítanie – pracovné listy pre 4. – 6. ročník špeciálnych základných škôl (variant B), časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej aj „RKS“) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. (Lechta - Matuška, 1995) U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Obsah predmetu RKS je rámcový. Postupujeme v súlade so zákonitostami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy).

Počet vyučovacích hodín v týždni je daný rámcovým učebným plánom (ďalej len RUP) vo vzdelávacom programe pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	0	3

Ciele:

- nacvičovať sociálne verbálne rutiny
- zlepšovať verbálne porozumenie a spontánne verbálne vyjadrovanie

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pragmatická rovina jazyka	
Porozumenie reči Počet hodín: 5	Komentovanie „tu a teraz“. Komentovať to, čo vidí.. (jednoslovné až viacslovné komentovanie). Reakcia na otázku „čo máš?“ „čo vidíš?!“ Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Postupujeme od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií. Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.
Rozvíjanie expresívnej reči Počet hodín: 5	Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov grafických znakov alebo iným náhradným komunikačným prostriedkom. Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.
Rozhovor Počet hodín: 18	Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru. Požiadanie o dovoľenie. Požiadajte o informáciu a vedieť podať stručnú informáciu, privítať návštevu a rozlúčiť sa s ňou; blahoželať (k narodeninám, k Novému roku, Dňu matiek – ústne). Výber komunikačných prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Samostatne požiadať predmety, hračky podľa akéhokoľvek pomocného podnetu. Modelové hry, dramatizácia.
Lexikálno-sémantická rovina jazyka	
Rozvoj slovnej zásoby	Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov.

Počet hodín: 18	Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovávaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.) Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.) Zovšeobecňovanie pojmov. Kľúčové slová. Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.
Morfologicko-syntaktická rovina jazyka	
Syntaktické a morfologické pravidlá, rozvoj jazykového citu	Nácvik ohýbania slov. Nácvik predložkových väzieb a analógie primerane schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom. Maľované čítanie. Dopĺňovanie a opakovanie viet. Odvodzovanie slov. Tvorba viet a súvetí. Rozvoj porozumenia reči. Odpovede na otázky podľa obrázkov, na základe vlastných skúseností a čítankových textov. Tvorenie otázok k jednoduchému textu. Tvorenie viet s danými slovami.
Počet hodín: 10	
Foneticko-fonologická rovina jazyka	
Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti	Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.
Počet hodín: 5	
Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)	
Rozprávanie	Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami. Rozprávanie podľa obrázkov alebo podľa série obrázkov, na základe vlastných zážitkov. Usporiadanie obrázkov podľa deja.
Počet hodín: 10	
Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou	
Rozvoj taktilného a kinestetického vnímania	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Počet hodín: 5	
Sluchová a zraková gnózia (vnímanie, diferenciácia, pamäť).	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod.

Počet hodín: 5	Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zrková, pracovná pamäť)
Priestorová orientácia a orientácia v čase Počet hodín: 4	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia) Serialita (nácvik sekvencií, postupnosti) Intermodalita (audiovizuálny vzťah)
Rozvoj motorických schopností Počet hodín: 6	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.
Rozvoj čitateľskej a pisateľskej schopnosti Počet hodín: 23	Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov. Rytmizovanie riekaniak a detských pesničiek. Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava). Obrázkové (maľované) čítanie.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom. Témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote.

U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK).

Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Medzipredmetové vzťahy:

- využívanie programu Word pri tvorbe textov, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, internet
- vo vzťahu k predmetu vecné učenie- využívať rozhovor, spontánne vyjadrovania k naučenému.

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie je založené na komunikačno – poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor,)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s pracovným listom, alebo obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Vyučovacie hodiny v predmete rozvíjanie komunikačnej schopnosti by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠKVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety ako napr. výtvarná výchova, hudobná výchova.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová... Takúto pomôcku možno využiť opakovane pre toho istého žiaka alebo postupne pre viacerých žiakov.

Plnenie vyučovacích cieľov a využívanie foriem a prostriedkov týchto dvoch zložiek od 5. ročníka úzko súvisí s rozvíjaním grafomotorických zručností a písaním, a preto je vhodné túto zručnosť u žiakov rozvíjať v priamej nadväznosti na stanovený obsah a ciele gramatiky a slohu.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	0	1

Ciele:

- nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska formy, určené cieľmi jednotlivých zložiek predmetu slovenský jazyk
- nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska obsahu, určené cieľmi zložiek gramatika a sloh predmetu slovenský jazyk,
- vedieť využiť nadobudnuté zručnosti pri sociálnom kontakte

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Aktivizáciu poznatkov učiva 4. Ročníka Počet hodín: 7	Prebrať písmená slovenskej abecedy. Vymenovať vhodné písacie potreby. Nájsť pomocou obrázkov vhodné a nevhodné potreby na písanie. Zopakovať zásady pri písaní.
Priradovanie písmen Počet hodín: 7	Samostatne priradiť tlačný tvar písmen k písanému tvaru. Vyhľadať samostatne prebrané písmeno. Poskladať jednoslabičné slová a priradiť ich k obrázkom.
Nácvik písmen Z,B,K,Č,C,R Počet hodín: 7	Samostatne vyhľadať písmeno a priradiť ho k obrázku. Vie správne spájať písmená do slov. Zo slabík samostatne poskladať jednoduché slovo.
Písanie Počet hodín: 17	Plynule písať slová bez prerušovania písacieho ťahu. Dodržiavať kvalitatívne znaky písma. Zachovať tvar a jednotný sklon písma Dodržiavať priemernú veľkosť písmen strednej výšky je 3 – 4 mm, hornej a dolnej dĺžky 6 – 8 mm. Písať podľa predpísaného vzoru.
Spolu: 38 hodín	

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (etická výchova)
- formou IKT – internet
- formou vzťahu pracovného vyučovania k matematike, slovenskému jazyku, hudobnej výchove.

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní grafomotorických zručností, je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom,
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Vyučovacie hodiny by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky, pracovné listy.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôbuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie. Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	3	0	3

Ciele:

- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 20
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 20 (bez prechodu cez desiatku)
- osvojiť si základné rovinné a priestorové útvary
- využívať osvojené vedomosti v reálnom živote.

Témy a obsah predmetu
Aritmetika

Tematický celok	Obsah učiva
Opakovanie zo 4. ročníka. Počet hodín: 12	Písanie číslíc 0 až 10. Číselný rad do 10. Sčítanie, odčítanie v obore do 5. Sčítanie, odčítanie v obore do 10
Rad čísel od 10 do 20 Počet hodín: 27	Sčítanie predmetov, spájanie počet predmetov k správne mu číslu. Počítať do 20. Písanie a čítanie číslíc od 10 – 20. Rozklad čísel na desiatky a jednotky do 20. Vyznačiť dané číslo na číselnej osi. Porovnávanie čísel v obore do 20. Žiak pozná: Znak: =, <, >.
Riešenie jednoduchých slovných úloh. Počet hodín: 9	Riešiť jednoduché slovné úlohy.
Sčítovanie a odčítavanie v obore do 20 s prechodom cez desiatku. Počet hodín: 21	Sčítať a odčítať v obore do 20 s prechodom cez desiatku. Typ 8+7. Typ 15-8.
Násobenie v obore do 20. Počet hodín: 27	Znak . /krát/. Súčin prirodzených čísel ako opakovanie sčítania: 3+3+3+3 atď.
Násobenie číslom 2. Počet hodín: 9	Násobky čísla 2.
Rovinné a priestorové útvary Počet hodín: 9	Pomenovanie a triedenie rovinných útvarov: kruh, štvorec, obdĺžnik a trojuholník, Valec – priradovanie k názvu, triedenie a spoznanie valca medzi predmetmi každodenného života.
Spolu: 114 hodín	

Proces

Žiaci si osvojujú prvky numerácie a počtové výkony v obore do 20 s prechodom cez desiatku. Nácvik určovania predmetov realizujeme počítaním po jednej. Rozklad čísel – využívame predmety, ktoré sú žiakom známe, napr. skutočné peniaze. Na nácvik počtových výkonov využívame jednoduché situačné úlohy.

Žiaci sa zdokonaľujú v rozpoznávaní rovinných a priestorových útvarov. Učia sa vyhľadávať medzi predmetmi každodenného života.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (vecné učenie, etická výchova, pracovné vyučovanie, výtvarná výchova)

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní matematiky je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

J. Rýglová Matematika pre 3. Ročník špeciálnych základných škôl, 1. časť.
J. Rýglová Matematika pre 3. Ročník špeciálnych základných škôl, 2. časť.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	2	0	2

Ciele:

- orientovať sa v okolí školy
- poznať charakteristické znaky ročných období
- určovať čas a miesto
- poznať príbuzenské vzťahy
- poznať rastliny a zvieratá miestnej oblasti
- chápať význam aktívnej ochrany prírody
- naďalej prehĺbovať poznatky o ľudskom tele
- osvojiť si pravidlá správnej životosprávy
- osvojiť si základné pravidlá kultúrneho správania

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Škola a okolie Počet hodín: 4	Poznávanie okolia školy: významné stavby, závody, verejné budovy. Orientácia v okolí školy.
Orientácia v čase a priestore Počet hodín: 12	Porozumenie časovým údajom a vzťahom: včera, dnes, zajtra, dni v týždni. Kalendár: dni, týždne, mesiace, dátum. Určenie času: podľa hodín Určenie miesta: nad, pod, pred, za, vedľa, atď.
Príroda	Ročné obdobia v prírode. <u>Jeseň</u> Charakteristické znaky prírody na jeseň – zmeny počasia. Odlietanie vtákov . Zber jesenného ovocia, zeleniny a poľnohospodárskych plodín, ich využitie. <u>Zima</u> Pozorovanie počasia : sneh, ľad, zima, mráz. Listnaté a ihličnaté stromy. Starostlivosť o zvieratá v zime, voľne žijúce zvieratá v zime, zimný spánok niektorých zvierat. Bezpečnosť pri hrách na snehu. <u>Jar</u> Pozorovanie zmien počasia na jar. Charakteristické prejavy počasia na jar. Jarné práce – na poli, v záhrade. Pozorovanie zmien rastlín v tomto ročnom období: stromy, kry, kvety. Časti rastlinného tela: koreň, stonka, list, kvety, plod. Poznávanie rastlín: breza, ovocné stromy, šípka, zlatý dážď a iné. Pozorovanie zmien v živočíšnej ríši - vtáky, zvieratá a ich mláďatá. <u>Leto</u> Pozorovanie zmien v prírode v lete.

Počet hodín: 40	Typické letné práce na poli - žatva, kosenie tráv, sušenie, zber sena. Zber lesných plodov- zameranie sa na miestne podmienky. Jedlé a jedovaté huby. Správanie sa v prírode. Nebezpečenstvo požiarov, hluk, odpadky, ochrana prírody.
Starostlivosť o zdravie	Prehĺbenie poznatkov o ľudskom tele. Zmyslové ústroje, starostlivosť o ne. Utvrdenie základných hygienických návykov. Zdravie a choroba. Zdravá výživa. Lekár, zdravotná sestra, zdravotné stredisko, správanie sa u lekára. Lekáreň, lieky, zaobchádzanie s liekmi. Starostlivosť o zdravie podľa jednotlivých ročných období- odev, obuv.
Rodina, obec	Orientácia v príbuzenských vzťahoch : stará mama, starý otec, vnučka, vnuk, teta, strýko, bratranec, sesternica. Príbuzný - známy. Vek osôb v príbuzenstve – starý, mladý, starší, mladší. Poznávanie ďalších platidiel a manipulácia s nimi. Správanie sa v obchode pri nákupe. Návšteva obchodného centra, strediska. Názov obce, ulice školy, bydliska, atď. Poznávanie okolia obce, vychádzky. Pozorovanie krajiny v okolí obce.
Počet hodín: 10	
Spolu: 76 hodín	

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov, (etická výchova, výtvarná výchova, rečová výchova , telesná výchova).
- formou IKT – využívanie programu Word pri tvorbe textov, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, internet

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie vecného učiva je založené na komunikačno-poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a formy vyučovania :

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (rozprávanie, opi, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia)
- inscenačné metódy
- metódy napodobňovania

- metódy opakovania a precvičovania vedomostí, zručností a návykov
- premietanie filmov a diapozitívov

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi na upevnenie elementárnych vedomostí, zručností a návykov.

Učebné zdroje:

Eva Roszkopfová 1996 , Vecné učenie pre 1, 2 a 3. ročník špeciálnych základných škôl. Obrazový materiál s danou tematikou, filmy.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet etická výchova predstavuje vyskúšaný a overený výchovný model, ucelený program, vedúci žiakov k pozitívnym hodnotám a k ich uplatneniu v bežnom živote. Etická výchova pomáha žiakovi rozvíjať svoju identitu, poznať svoje silné aj slabé stránky, zároveň ich učiť pochopiť a akceptovať druhých, vytvárať pozitívne vzťahy a prevziať zodpovednosť za seba i za druhých. Vďaka týmto cieľom etická výchova účinne pripravuje žiakov na zmysluplný a produktívny život v rodine, na pracovisku i v spoločnosti. Etická výchova sa neuspokojuje iba podávaním informácií o morálnych zásadách, ale pomocou moderných interaktívnych výchovných metód pozitívne ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiaka. Podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem, napomáha osvojeniu si správania, ktoré je s nimi v súlade.

Cieľom etickej výchovy je v rámci možností nahradiť žiakovi chýbajúce pozitívne skúsenosti, vrátiť im pocit dôvery v seba i okolie, pomáhať im nadobudnúť zdravé sebadôveru, učiť ich vychádzať s rovesníkmi, podporovať rozvoj pozitívnych osobných vlastností, oboznamovať a pomôcť zvnútorňovať prosociálne hodnoty a postoje.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Etická výchova	1	0	1

Ciele:

- získať pozitívne skúsenosti podporujúce sebadôveru a iniciatívu
- osvojiť si základné komunikačné zručnosti
- osvojiť si základy spoločenského správania
- učiť sa pozitívne hodnotiť seba aj druhých
- učiť sa riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch
- oboznámiť sa so základnými pojmami súvisiacimi s ochranou prírody a životného prostredia

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Úvodná hodina Počet hodín: 1	Oboznámenie žiakov s obsahom predmetu etická výchova.
Verbálna a neverbálna komunikácia	<u>Spolupráca</u> Zoznámenie sa medzi sebou. Hry a aktivity podporujúce spoluprácu. <u>Zrakový kontakt</u> Uvedomiť si význam zrakového kontaktu. Hovoríme nielen slovami, ale aj očami, mimikou, výrazom tváre a pod. Snažíme sa odstrániť ľahostajný výraz tváre. <u>Úsmev</u> Uvedomiť si význam úsmevu. Urobiť rôzne úkony s úsmevom, tie isté bez úsmevu (poprosiť, poďakovať, prikázať, upozorniť niekoho a pod.). <u>Pozdrav</u> Pozdrav je prejavom úcty, priateľstva. Pozdravom nadväzujeme kontakt. K pozdravu patrí aj zrakový kontakt a úsmev. Podanie ruky – správny stisk ruky, trvanie stisku ruky. Oboznámenie sa so spoločenskými pravidlami pri podaní ruky – kto prvý podáva ruku, v pri akých príležitostiach sa podáva ruka a pod. <u>Otázka a prosba</u> Osvojiť si základné prvky komunikácie. Otázka – môže byť výzvou k priateľstvu, posolstvom druhého, že nás zaujíma on sám, to čo robí, čo si myslí. Prosba – vedieť milo, skromne poprosiť, ale bez zbytočného ponižovania seba samého. <u>Poďakovanie a ospravedlnenie</u> Osvojiť si základné prvky komunikácie. Poďakovať a ospravedlniť sa, sú základné podmienky ľudského spolunažívania. Ospravedlniť sa ak sme sa dopustili chyby. <u>Rozhovor</u> Vedieť začať, udržiavať a ukončiť rozhovor. Zreteľný zrakový kontakt, primeraný výraz tváre, postoj prijímania a vysielania – orientácia tela k partnerovi, primeraná vzdialenosť, pokoj, zdržiavanie sa nedočkavých pohybov, neskákať druhému do reči. <u>Počúvanie</u> Precvičiť pozorné počúvanie. Poukázať na komunikačné chyby. Pri rozhovore udržiavať zrakový kontakt s partnerom. Pri rozhovore s viacerými ľuďmi pozeráť striedavo na všetkých členov skupiny (modelové situácie). <u>Pravda a lož</u> Rozlíšiť pravdu od lži. Zážitkovým spôsobom si uvedomiť negatívne dôsledky lži. Prečo je lož nesprávna, prečo ľudia klamú (modelové situácie).
Počet hodín: 15	

Poznanie a pozitívne hodnotenie seba	<u>Hodnota a veľkosť človeka, úcta k ľudskej osobe.</u> Úcta k človeku. Ujasniť nereálnosť a absurdnosť obrazu „hrdina“ vo vedecko-fantastických filmoch. <u>Pozitívne sebahodnotenie</u> Žiaci si uvedomujú a vážia vlastné pozitívne stránky. Sebaovládanie. Modelové situácie na sebaovládanie. Hry a aktivity podporujúce pozitívne sebahodnotenie. <u>Poznať svoje slabé a silné stránky</u> Vedieť spracovať svoje zlyhania a chyby. „Aký som“ – sebaopoznávanie, ochota nechať sa poznať.
Počet hodín: 6	
Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých	<u>Pozitívne hodnotiť druhých v bežných podmienkach.</u> Pozitívne hodnotenie druhých vyjadriť prejavmi pozornosti. Vyjadriť uznanie a sympatie. Konkrétne vyjadriť vlastnosti dobrého priateľa. Uvedomiť si účinnosť pochvaly na sebe a iných. Vyslovovať a prijímať pochvaly druhých. <u>Pozitívne hodnotenie druhých v „sťažených podmienkach“</u> Vedieť odpustiť, prekonať antipatiu. Zbavovať sa predsudkov (rasizmus, xenofóbia). Komunikovať otvorene, adresne. Vedieť vyjadriť a aj prijať kritiku a pochvalu. Dokázať vidieť na druhých pozitívne aj negatívne vlastnosti. Pozitívne hodnotiť udalosti aj ľudí.
Počet hodín: 10	
Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva	<u>Tvorivé myslenie žiakov</u> Rozvíjanie predstavivosti a obrazotvornosti. Pozorovanie. Hry a úlohy rozvíjajúce tvorivosť. <u>Riešenie problémov</u> Tvorivé riešenie každodenných situácií zo života žiakov..
Počet hodín: 4	
Etické aspekty ochrany prírody	<u>Životné prostredie</u> Úcta ku všetkým formám života. Ekologická etika z pohľadu žiaka (ochrana prírody, zber odpadu, čistota ovzdušia a pod.).
Počet hodín: 2	
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Žiakov učíme poznávať samých seba, objavovať svoju identitu, preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia. Prehlbujú si svoju sexuálnu identitu, uvedomujú si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom. Rozvíjame u nich pozitívny postoj k postihnutým, chorým a k iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (občianska náuka, slovenský jazyk a literatúra, telesná športová výchova a podobne).

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie etickej výchovy je založené na komunikačno-poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- výklad, dialóg, diskusia
- dokumentárne filmy
- testy
- hranie rolí
- problémová metóda

Zmapovaním základných potrieb žiaka špecifikovať najfrekvencovanejšie potreby a prístup k nim obmedziť, respektíve využiť ako základ. Vyučovacie hodiny etickej výchovy by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Učebné zdroje:

Vlastné vypracované pracovné listy, časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky
 Alexová, S., Vopel, K.W. (1996) : Nechaj ma chcem sa učiť sám
 Canfield, J., Siccone, F., (1998) : Hry pre výchovu k zodpovednosti a sebadôvere
 Prevendárová : Základy rodinnej a sexuálnej výchovy

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 190 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu. Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah pracovného vyučovania je členený na jednotlivé zložky.

Sebaobslužné činnosti – žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Práce v domácnosti – žiaci si osvojujú základné pracovných návyky v domácnosti, zručností potrebné pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

Práce v dielni – žiaci si osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. Aktivity sú zamerané na práce s drobným materiálom a papierom, montážne a demontážne práce. Vo vyšších ročníkoch je súčasťou tejto zložky aj práca s drevom.

Pestovateľské práce – žiaci sa učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	4	2	6

Ciele:

- zvyšovať samostatnosť pri základných hygienických návykoch a sebaobslužných zručnostiach
- zvyšovať samostatnosť pri základných stravovacích návykoch
- rozlišovať rôzne materiály
- rozvíjať schopnosť využívať voľný čas
- osvojiť si základné pracovné zručnosti a návyky potrebné pri práci v domácnosti
- osvojiť si základné manuálne zručnosti potrebné pri práci s drevom
- osvojiť si základné manuálne zručnosti potrebné pri pestovateľských prácach

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti Počet hodín: 48	Opakovanie činností, postupov potrebných pri osobnej hygiene a hygienických návykoch a sebaobslužných činnostiach osvojených v predchádzajúcom ročníku. Zvyšovanie samostatnosti pri umývaní zubov. Používanie kefy na nechty, vedieť rozlíšiť špinavé a čisté ruky. Používanie príboru pri stolovaní podľa pokynov. Úprava zovňajšku: používať hrebeň, urobiť si účes, skontrolovať svoj výzor v zrkadle.
Práce v domácnosti Počet hodín: 70	Opakovanie činností osvojených v nižšom ročníku. Zvyšovanie samostatnosti pri odkladaní predmetov na určené miesto, udržiavanie poriadku. Zvyšovanie samostatnosti pri odkladaní odevu a obuvi na určené miesto. Používanie ramienka na šaty. Ukladanie a udržiavanie čistoty šiat podľa pokynov. Utieranie prachu. Utieranie a umývanie podlahy. Používanie kľúča pri odomykaní a zamykaní dvier, visiaceho zámku. Základné obsluhovanie bežných domácich audio a video zariadení. Navliekanie nite do veľkej ihly, urobiť uzol na konci nite. Zložitejšie prestieranie k stolovaniu – plytký a hlboký tanier, servítka, príbor, pohár. Umývanie a utieranie riadu. Príprava jednoduchého jedla: natrieť chlieb, pečivo, uvariť zemiaky. Umývanie, čistenie ovocia a zeleniny. Príprava jednoduchého nápoja: malinovka, čaj, kakao.
Práce v dielni	<u>Práce s drobným materiálom</u> Triedenie, priraďovanie, porovnávanie, ukladanie predmetov a rôznych materiálov. Manipulovanie s drobným materiálom. Opakovanie učiva z predchádzajúcich ročníkov. Navíjanie vlny, špagátov a podobných materiálov na cievku.

Počet hodín: 72	Namotávanie vlny a špagátu na kľbko. Viazanie uzla a mašličky. Navliekanie koralov podľa vzoru. Prepichávanie a navliekanie papiera rôznej kvality na niť. Splietanie bužírky, špagátu, vlny. <u>Práce s papierom</u> Strihanie, trhanie, krčenie a lepenie papiera. Vystrihovanie bez predkreslenej čiary a po čiare. Skladanie a prekladanie papiera. Rozkladanie a skladanie škatúl. Oblepovanie predmetov papierom. Šitie jednoduchých stehov so zdvojenou niťou na perforovaný kartón. <u>Práce s drevom</u> Opracovanie povrchu dreva brúsnym papierom. Zatĺkanie a vyťahovanie klinec. Úprava dreva pilníkom. <u>Montážne a demontážne práce</u> Spájanie špagdli, drevok a konárikov drôtom a špagátom. Zostavovanie modelov zo stavebníc spájaním a skrutkovaním. Rozoberanie modelov vytvorených spájaním a skrutkovaním. Skladanie puzzle a mozaiky.
Počet hodín: 38	Pestovateľské práce Polievanie izbových rastlín, odstraňovanie odumretých častí rastlín, kyprenie pôdy, ošetrovanie listov. Rýľovanie, hrabanie a kolíkovanie pôdy. Siatie do riadkov a jamiek. Pozorovanie klíčenia semien. Pestovanie kvetín. Pletie záhonov.
Spolu: 228 hodín	

Proces:

Pri jednotlivých činnostiach musí byť zaistená bezpečnosť žiakov, tak isto je potrebné, aby si žiaci osvojili základné bezpečnostné pravidlá.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (etická výchova)
- formou IKT – internet
- formou vzťahu pracovného vyučovania k matematike, slovenskému jazyku, hudobnej výchove.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používajúcich metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor,)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s obrázkovým a pracovným materiálom)
- aktivizujúce metódy vyučovania – praktická aktivita
- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov (demonštračné metódy, demonštrácia dvojrozmerných pomôcok- obrazy, schémy, televízia, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, didaktická montáž a demontáž.)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Učebné zdroje:

Technické výkresy, encyklopédie, internet, ilustrácie, predlohy, modely, prírodniny

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy sú podmienené špecifickosťou mentálneho postihnutia jednotlivého žiaka, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať sluchové vnímanie spievaného slova
- osvojiť si jednoduché piesne a riekanky

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Učenie sa piesní	Dodržiavať najzákladnejšie zásady pri speve. Utvárať rytmický sprievod (hra na telo, na rytmické nástroje). Piesne: Slniečko. Tancuj, tancuj. Po nábreží koník beží. Jedna druhej riekla. Vitaj v našej škole. Sniežik sa nám chumelí. Na dvore býva sliepočka naša. Belíže mi, belí. Zajačik do lesa. Pôjdeme my do hájička. Na zelenej lúke sedí zajac. Súťaž o najlepšieho speváka.
Počet hodín: 20	
Počúvanie piesní zamerané na rôzne žánre hudby	Hymna SR (správanie sa pri hymne). Počúvanie piesní so zimnou tematikou. Medved' Mišo. Počúvanie piesní o fašiangoch, rozhovor. Zlatá brána – počúvanie.

Počet hodín: 8	Ľudové piesne zo Spiša.
Hudobno – pohybové hry a tance	Hudobno – pohybové hry a tance. Didaktické hry spojené s vychádzkou. Vianočná besiedka, Vijeme venček, vijeme.
Počet hodín: 10	Spájať spev s pohybovým prejavom, hlavne rytmickú zložku.
Spolu: 38 hodín	

Medzipredmetové vzťahy:

- formou vzťahu k slovenskému jazyku (rečňovanky, vyčítanky, príslovia a porekadlá), výtvarnej výchove (výtvarné ukážky), telesnej výchove (pohybové prvky)

Stratégie vyučovania:

Prevahu používajúcich metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metóda imitačná – napodobňovanie podľa počutia
- praktické metódy v podobe hudobných činností
- metóda sprostredkovania hudobných poznatkov a hudby učiteľom a v interakcii učiteľ a žiak
- hra ako metóda
- metódy demonštračné (demonštrácia akustického záznamu)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

Hudobný materiál, DVD, výučbové programy, internet, spevníky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie. Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím:

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj laterality
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko – ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- spoločné výtvarné aktivity pomocou napodobňovania.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch
- rozvíjať priestorovú orientáciu
- rozvíjať kooperáciu pri spoločných výtvarných aktivitách
- prijať pravidlá pri rôznych aktivitách
- prispôbovať sa požiadavkám skupiny

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Kresba	(ceruza, rudka, fixka, suchý pastel, voskový pastel) Kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu, zo štvorca a z obdĺžnika. Kresba ľudskej postavy.
Počet hodín: 12	Koláž – textil, papier a dokresľovanie – dekoratívny motív.
Maľba	(štetec, drevko, tampón, temperové farby, akvarelové farby) Poznávanie vlastností farby, rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu, husté a riedke farby, svetlé a tmavé farby. Kontrast farieb – radenie svetlých a tmavých rozlične širokých pásov. Pochopenie jednoduchého členenia plochy s využitím farby a línie. Dbáme o vhodný výber farieb v dvoj – trojfarebných kombináciách.
Počet hodín: 13	
Modelovanie	(hlina, plastelína, modurit) Modelovanie v piesku. Vykrajovanie tvarov z modelovacej hmoty pomocou formičky. Tvarovanie modelovacej hmoty pomocou drevka a špachtle. Dotváranie modelu iným drobným materiálom. Modelovanie zložitejších predmetov: pletená vianočka, korbáč, zvieratká a iné.
Počet hodín: 13	
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Na základe priameho pozorovania predmetov dennej potreby a pozorovania prírodnín, vedieme žiakov k zachyteniu reality a k jej výtvarnému stvárneniu. Pri voľbe námetov vychádzame zo sveta blízkeho žiakom, z ich priamych zážitkov a skúseností. Realizujeme návštevy výstav výtvarných prác detí.

Medzipredmetové vzťahy:

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov a to najmä s predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

Stratégie vyučovania:

Slovné metódy (rozprávanie, rozhor, vysvetľovanie, beseda, diskusia) – použité samostatne, alebo v spojení s inými metódami: ilustračná metóda, demonštračná metóda, metóda cvičenia, metóda samostatnej práce, metóda pozorovania, hra a zámerné experimentovanie, metóda exkurzie, metóda preverovania a hodnotenia vedomostí.

Učebné zdroje:

Banáš a kol. Didaktika výtvarnej výchovy, Macko A. Výtvarné techniky I.- II., Macko A.- Nevřelová O. Výtvarná výchova v 3. a 4. ročníku ZŠ, Macko A.- Nevřelová O. Výtvarná výchova v 5. 6. ročníku ZŠ, Gregušová H. Výtvarné techniky v osobitnej škole, Gregušová H. Špecifká edukácie mentálne postihnutých vo výtvarnej výchove, Lokšová I.- Lokša J. Cez relaxáciu k tvorivosti v škole, internet...

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele a obsah predmetu telesná výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností. S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypii a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom – okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností – aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Telesná a športová výchova	2	0	2

Ciele:

- zvládanie zmeny formy vykonávanej aktivity
- generalizácia ovládaných zručností v zmenenom vonkajšom prostredí
- dodržiavanie pravidiel hrových a pohybových aktivít, dodržiavanie určených pravidiel
- prispôsobenie sa požiadavkám skupiny
- napodobňovanie pri pohybových aktivitách
- dodržiavanie poradovosti
- rozvoj kreativity a improvizáčnej schopnosti

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Zdravotné cviky Počet hodín: 12	Cvičenia zamerané na posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela.
Kondičné cvičenia Počet hodín: 22	Chôdza – upevňovanie správneho držania tela pri chôdzi, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, stočenom lane alebo hadici, chôdza v zástupe za učiteľom. Nácvik rytmickej chôdze (tlieskanie, bubnovanie a pod.). Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi. Nácvik chôdze po schodoch hore a dolu striedavo ľavou, pravou nohou. Nácvik chôdze vo dvojiciach s držaním sa za ruky. Beh – prehlbovanie nácviku pohybov nôh a ramien pri behu, beh daným smerom, beh v zástupe za učiteľom alebo za určeným spolužiakom, beh v danom tempe, vybehnutie na daný signál: zo stoja. Skoky - poskoky na mieste i z miesta znožmo i striedavo, poskoky daným smerom, poskoky do kola (okolo predmetu na zemi), skok cez čiaru, lano položené na zemi, preskok napnutej gumy max. do výšky 20 cm, zoskok z výšky 20 - 30 cm na mäkkú podložku do drepu, nácvik skoku do diaľky. Lezenie - upevňovanie lezenia po kolenách smerom dopredu. Lezenie dopredu vizuálne vyznačenou trasou, preliezanie vhodných prekážok – preliezačky, lavička, švédska debna, obruče na stojanoch, lezenie nahor po nízkom rebríku (ribstol) maximálne do výšky 1 m. Spúšťanie sa na kĺzačke. Hádzanie a chytanie – nácvik chytania lopty gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche, lopty hodenej/podanej učiteľom/spolužiakom. Nácvik hádzania lopty učiteľovi, spolužiakovi. Hádzanie lopty do terča, na cieľ, nácvik nadhadzovania lopty obidvoma rukami. Prehadzovanie lopty cez nízke prekážky. Gymnastické cvičenia - prechod po lavičke s obratom. Chôdza po šikmej ploche, napr. po zavesenej lavičke. Výskok na 2 - 3 diely švédskej debny zo vzporu kľáčmo, z kľaku drep a stoj, prechod po lavičke s obratom, v sede, prípadne v ľahu vzad zdvíhanie plnej lopty.
Základy akrobatických cvičení Počet hodín: 8	Kolíska na chrbte z drepu spojného, prevaľovanie bokom v ľahu na rovnej podložke s vystretými nohami. Nácvik kotúľa vpred zo širokého stoja rozkročného.
Sezónne činnosti Počet hodín: 8	V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu. V jarnom a v letnom období turistika.
Kolektívne činnosti Počet hodín: 8	Naháňačky. Loptové hry s jednoduchými pravidlami.
Hudobno – pohybové hry Počet hodín: 8	Rytmizovaná chôdza a beh v rôznom tempe udávanom učiteľom. Striedanie chôdze a behu podľa hudobného sprievodu (zvýraznený rytmus). Riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít. Nácvik točenia vo dvojiciach pri držaní sa za ruky v kombinácii učiteľ a žiak.

Kondičné a relaxačné cvičenia Počet hodín: 10	Utvrdzovanie nacvičených cvikov z predchádzajúcich ročníkov.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Aktivity sú zamerané na rozvoj rovnováhy, laterality a koordináciu pohybov. Výber telovýchovných aktivít je taktiež zameraný na upevňovanie už nadobudnutých schopností a zručností jednotlivých žiakov, doteraz vykonávaných pohybových aktivít a na ich rozširovanie.

Medzipredmetové vzťahy:

Hodiny telesnej výchovy sú úzko prepojené s predmetmi: Vecné učenie, Pracovné vyučovanie, Matematika.

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní telesnej výchovy by sa mali využívať nasledovné metódy, ktoré zefektívnia vyučovanie telesnej výchovy:

- motivačné metódy: motivačný rozhovor, motivačný výklad, motivačné rozprávanie, motivačné demonštrovanie
- expozičné metódy: výklad, vysvetľovanie, riadený rozhovor, opis, demonštrovanie, metóda ukážky, metóda pozorovania, napodobňovania, metóda hry ,
- fixačné metódy: napodobňovanie, opakovanie, metódy pasívneho pohybu a pohybové kontrastu, tiež herné a súťaživé metódy
- diagnostické metódy: metódy pozorovania, metódy rozhovoru, testovanie motorických schopností, zručnosti samostatná práca žiakov

Učebné zdroje:

literatúra, encyklopédie, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky, náčinie a náradie

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 5. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant C

Školský vzdelávací program pre 5. ročník ŠZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant C)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3		3
	Rozvíjanie sociálnych zručností	2		2
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	2	3
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2	1	3
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	1		1
Človek a hodnoty	Etická výchova			
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	3		3
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Zdravotná telesná výchova	3		3
Spolu povinná časť		17		
Voliteľné hodiny			3	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				20

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej len RKS) je určený pre všetkých žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vzhľadom na to, že v klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	0	3

Ciele:

- rozvíjať expresívne vyjadrovanie potrieb symbolmi
- vyjadrovať potrebu nasýtiť hlad a smäd prostredníctvom komunikačného symbolu na úrovni primeranej porozumeniu nezávisle na situačnom kontexte
- spontánne komunikovať hygienické potreby, nezávisle na situačnom kontexte
- zlepšovať schopnosť abstrakcie používaných komunikačných prostriedkov
- vedieť čítať jedno a dvojslabičné slová pozostávajúce z nacvičovaných písmen

- podieľať sa na reprodukcii textu – vedieť odpovedať na otázky k vypočutému textu alebo vybrať na jej základe správny obrázok

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pragmatická rovina jazyka	
Porozumenie reči Počet hodín: 5	Komentovanie „tu a teraz“. Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Postupujeme od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií. Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.
Rozvíjanie expresívnej reči Počet hodín: 5	Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť - hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky s použitím názorných skutočných predmetov, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.
Rozhovor Počet hodín: 15	Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru. Výber komunikačných prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Modelové hry, dramatizácia.
Lexikálno-semantická rovina jazyka	
Rozvoj slovnej zásoby Počet hodín: 15	Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovávaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.) Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.) Kľúčové slová. Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.
Morfologicko-syntaktická rovina jazyka	
Syntaktické a morfológické pravidlá, rozvoj jazykového citu	Nácvik ohýbania slov. Nácvik predložkových väzieb a analógie primerane

Počet hodín: 10	schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom. Maľované čítanie. Dopĺňovanie a opakovanie viet. Odvodzovanie slov. Tvorba viet a súvetí. Rozvoj porozumenia reči.
Foneticko-fonologická rovina jazyka	
Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti	Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť. Počúvanie čítania krátkeho literárneho útvaru podporeného ilustráciami.
Počet hodín: 5	
Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)	
Rozprávanie	Vyjadrenie potreby smädu, hladu a hygienických potrieb prostredníctvom očného kontaktu a neverbálnej komunikácie. Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, obrázkami. Nácvik jednoduchých odpovedí na otázky súvisiace s prečítaným textom, vyhľadávanie ilustrácií.
Pčet hodín: 15	
Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou	
Rozvoj taktilného a kinestetického vnímania Počet hodín: 2	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Rozvoj sluchovej a zrakovej gnózie	Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia. Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zrková, pracovná pamäť).
Počet hodín: 6	
Priestorová orientácia a orientácia v čase Počet hodín: 2	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia. Serialita (nácvik sekvencií, postupnosti). Intermodalita (audiovizuálny vzťah).
Rozvoj motorických schopností Počet hodín: 2	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.
Základy čítania a písania	
Rozvíjanie schopností potrebných pre základy čítania a písania	Opakovanie a utvrdzovanie čítania a písania hlások, písmen, slabík a slov vyučovaných v predchádzajúcom

	ročníku. Čítanie a písanie hlások a písmen l, v. Slabiky. Skladanie slabík do slov. Hláska a písmeno a, A. Pomenovanie predmetov začínajúcich na hlásku a. Slabiky ma, Ma. Samohlásky e, i, o, u. Skladanie slabík do slov. Čítanie dvojslabičných slov. Rozvíjanie sluchovej analýzy a syntézy. Dvojslovné vety. Obrázkové čítanie. Nácvik písania nových písmen zo zložky čítanie, opakovanie a utvrdzovanie písania písmen a slabík, slov doteraz vyučovaných, ich odpisovaním podľa predpísaného vzoru.
Počet hodín: 32	
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Pri písaní písmen a slov žiak píše písané tvary písmen len v prípade, že to zvláda bez väčších problémov, v prípadoch, kde písanie písaných tvarov písmen je pre žiaka komplikáciou, upúšťa sa od neho. Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

RKS sa prelína celým vyučovacím procesom. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote.

U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK). Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať učivo z rozvíjania grafomotorických zručností, vecného učenia, matematiky.

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní rozvíjania komunikačnej schopnosti je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala a povzbudenie)
- expozičné (slovné metódy - rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia)
- fixačné (metódy opakovania a precvičovania vedomostí)

Vyučovacie hodiny rozvíjania komunikačnej schopnosti by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku. Z organizačných foriem sa sústreďíme individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

Rozprávkové knihy pre deti, ilustrácie, diafilmy, diapozitívy, dvd filmy.

Hodnotenie predmetu:

Vyučovací predmet RKS sa neklasifikuje. Na vysvedčení sa uvádza „absolvoval“.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie sociálnych zručností
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Z oblastí, ktoré sú pri mentálnom postihnutí poškodené, je najmarkantnejšie poškodenie v oblasti sociálnych zručností a komunikačnej schopnosti. Rozvíjanie sociálnych zručností je preto jedným zo základných cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov s mentálnym postihnutím.

Cieľom vyučovacieho predmetu rozvíjanie sociálnych zručností je vytvorenie, resp. rozvíjanie komunikačnej schopnosti, s atribútmi prostriedku vyjadrovania potrieb, nadväzovania kontaktov, ako aj výmeny informácií a vo vyšších ročníkoch aj vyjadrovanie vlastných emocionálnych stavov a ich „čítanie“ zo správania iných ľudí.

Prvoradým cieľom vzdelávania je sociálne správanie zodpovedajúce veku žiaka, úrovni jeho schopností, resp. rozvíjanie a učenie základných predpokladov týchto zručností.

Neoddeliteľnou súčasťou sociálneho správania sú schopnosti, ktoré napomáhajú sociálnej integrácii, tzv. integračné zručnosti, t.j. nadväzovanie a udržanie vzťahov, trávenie voľného času a iné aktivity, a v neposlednom rade samoobslužné schopnosti.

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní sociálnych zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä rozvíjanie komunikačnej schopnosti a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie sociálnych zručností	2	0	2

Ciele:

- rozvíjať schopnosť čakať na uspokojenie potrieb
- vyjadrovať súhlas a nesúhlas prijateľným spôsobom
- zlepšovať schopnosti kooperatívnej spolupráce v rámci skupiny žiakov
- byť samostatnejší spontánnejší v nadväzovaní, udržaní a ukončení sociálnych interakcií s inými žiakmi
- učiť sa vedomosti o sebe samom a sprostredkovať ich okoliu sociálne prijateľným spôsobom

- rozširovať hygienické návyky a domáce zručnosti podľa individuálnych potrieb, kapacít každého žiaka.

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Vyjadrovanie súhlasu a nesúhlasu v sociálnych situáciách s dospelým, aj inými deťmi. Počet hodín: 18	Odpovede na otázky podľa obrázkov, na základe vlastných skúseností. Vyjadrovanie súhlasu a nesúhlasu prijateľným spôsobom.
Základné osobné údaje Počet hodín: 18	Základné informácie o sebe, ako sa volá, kde býva, kedy sa narodil, informácie o svojich súrodencoch.
Základné pravidlá spoločenského správania Počet hodín: 18	Pozdrav v rôznych spoločenských situáciách, poďakovanie, prosba, ospravedlnenie.
Rozširovanie hygienických návykov Počet hodín: 11	Umývanie rúk, používanie hygienických potrieb (zubná kefka, pasta, mydlo, šampón, uterák), používanie WC.
Rozširovanie domácich zručností Počet hodín: 11	Polievanie kvetov, utieranie prachu, ukladanie osobných vecí, jednoduchá príprava stolovania, umývanie riadu, utieranie podlahy, zametanie, ukladanie obľúbených hračiek.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiakov učíme uplatňovať vhodné spôsoby správania a komunikácie v rôznych situáciách a rozlišovať prejavy neprimeraného správania.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa prelínajú aj predmety: rozvíjanie komunikačnej schopnosti, rozvíjanie grafomotorických zručností, vecné učenie, pracovné vyučovanie.

Stratégie vyučovania:

V predmete rozvíjanie sociálnych zručností je vhodné používať metódy:

- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia, didaktické hry)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí a zručností

Z organizačných foriem sa sústreďíme na skupinovú a individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

Obrázkový materiál, časopisy, technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vzhľadom na to, že od prevažnej väčšiny žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie je možné vyžadovať písanie písaným písmom a pre ich praktický život táto forma písma nemá praktický význam, je vhodné naučiť ich dorozumieť sa písomnou formou pri použití písmen veľkej tlačenej abecedy. K nácviku písmen malej a veľkej písanej abecedy pristupujeme len u detí s vhodnými dispozíciami na túto činnosť. Nácvik písaných tvarov písma vtedy nacvičujeme súčasne s nácvikom ich čítania. Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	2	3

Ciele:

- vedieť obkresliť predpísaný tvar obrazca, písmena
- nacvičiť napodobňovanie napísania predpísaného tvaru

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah
Obkresľovanie Počet hodín: 42	Obkresľovanie makiet s geometrickými a inými tvarmi. Obkresľovanie predkreslených čiar v tvare oblúka. Obkresľovanie predkreslených jednoduchých geometrických tvarov. Obkresľovanie predpísaných písmen preberaných na čítaní: a, e, i, o, u.
Písanie Počet hodín: 19	Písanie tvaru preberaných písmen podľa predpísaného vzoru. Nacvičovanie písania slabík ma, me, mi, mo, mu.
Odpisovanie Počet hodín: 15	Odpisovanie slov z osobného frekvenčného slovníka vytváraného v predmete čítanie.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Neustále upevňujeme smerovú orientáciu na stránke a v riadku a základné hygienické návyky spojené s písaním.

Medzipredmetové vzťahy:

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä výtvarná výchova.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor)
metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem viac využívať individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

Obrázkový materiál, makety, ilustrácie, predlohy.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia. Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka.

Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka.

Je potrebné klásť dôraz nielen na obsah vzdelávania, ale predovšetkým na prístup ku žiakovi, na výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a v neposlednej rade aj na vhodné učebné prostredie. Je potrebné zvoliť inú formu sprostredkovania učiva. Môžu to byť rôzne pracovné listy, manipulácia s konkrétnymi predmetmi, obrázkami, pracovné úlohy uložené v škatuliach, výučba prostredníctvom počítača a podobne. Záleží na osobitostiach žiaka, je potrebné adekvátne reagovať na jeho potreby, schopnosti a možnosti. To si vyžaduje cieľavedomú a namáhavú prácu pedagóga, využívajúc jeho vedomostný, kreatívny, flexibilný a ľudský potenciál. Učivo má byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšími. Je treba mať na zreteli, že nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	2	1	3

Ciele:

- tvoriť skupiny z rozličných predmetov
- oboznámenie sa s tvarmi a povrchmi materiálov
- poznať farby
- orientovať sa v priestore
- pochopiť množstvo 5
- vedieť kresliť základné geometrické tvary podľa predlohy

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Porovnávanie a triedenie predmetov podľa vlastností. Počet hodín: 10	Pojmy: veľa – málo, kopa, hriba. Prvý – posledný. Priradovať predmety Vzťahy: väčší – menší.
Číslo 1 a 2 Počet hodín: 18	Pojem: jedná, jeden, jedno. Písanie číslice 1. Pojem čísla 2. Priradovanie čísla 2 k predmetom. Porovnať čísla 1 a 2.
Orientácia v priestore, vzťahy: vpravo – vľavo. Počet hodín: 10	Smer: vľavo – vpravo
Číslo 5 Počet hodín: 10	Priradovanie predmetov k číslu 5. Počítanie do 5, čítanie a písanie číslice 5.
Sčítanie a odčítanie v obore do 2. Počet hodín: 12	Sčítanie v obore do 2. Odčítanie v obore do 2.
Sčítanie a odčítanie v obore do 3. Počet hodín: 12	Pojem čísla 3. Sčítanie v obore do 3. Odčítanie v obore do 3.
Sčítanie a odčítanie v obore do 4. Počet hodín: 12	Pojem číslice 4. Sčítanie, odčítanie v obore do 4. Rozklad čísla 4. Rozklad čísla 2, 3, 4.
Sčítanie a odčítanie v obore do 5. Počet hodín: 12	Pojem číslice 5. Sčítanie, odčítanie v obore do 5. Rozklad čísla 5.
Sčítanie a odčítanie v obore od 2 do 5 - opakovanie učiva Počet hodín: 8	Sčítanie a odčítanie – opakovanie učiva
Kreslenie základných geometrických tvarov podľa predlohy. Počet hodín: 10	Rozdiel medzi kruhom a guľou. Rozdiel medzi kockou a štvorcom. Rozdiel medzi obdĺžnikom a kvádom. Trojuholník.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Žiaci si utvrdzujú získané vedomosti, vytvárajú skupiny z rozličných predmetov podľa danej vlastnosti, oboznamujú sa s tvarmi a povrchmi materiálov, učia sa kresliť kruh, štvorec a obdĺžnik podľa predlohy.

Manipuláciou s predmetmi sa učia pochopiť množstvo 5, priradiť ho k číslu a naopak. Učia sa pravo-ľavej orientácii (nácvik vzhľadom k osobe žiaka).

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (vecné učenie, grafomotorických zručností, etická výchova, pracovné vyučovanie, výtvarná výchova)

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní matematiky je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, slovníkom alebo obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

J. Rýglová: Matematika pre 1. ročník špeciálnych základných škôl, 1. časť.

J. Rýglová: Matematika pre 1. ročník špeciálnych základných škôl, 2. časť.

Materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vecné učenie je integrovaný vyučovací predmet v prípravnom až 10. ročníku pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, v ktorom žiaci získavajú elementárne poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov.

Cieľom vyučovacieho predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek prijateľným spôsobom.

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa so základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	1	0	1

Ciele:

- poznať osobné údaje
- orientovať sa v priestore
- orientovať sa v čase
- spoznávať prírodu v priamom kontakte
- orientovať sa v bežných životných situáciách

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Základná orientácia Počet hodín: 14	Mená príbuzných. Rozlíšenie ľudí podľa pohlavia, veku: dieťa, dospelý, starý, mladý. Orientácia v čase: ročné obdobia, ich názvy, poznanie názvov dní v týždni. Orientácia v priestore: rozlišovanie prístupných a neprístupných priestorov, pohybovanie sa v priestore podľa pokynov, odkladanie predmetov v priestore. Spoznávanie najbližšieho okolia školy. Spoznávanie vlastného tela: ukázanie šiestich pomenovaných častí svojho tela na iných.
Poznávanie prírody. Počet hodín: 12	Zmeny v prírode podľa ročných období. Zmeny počasia podľa ročných období. Ďalšie domáce zvieratá. Ďalšie voľne žijúce zvieratá. Niektoré voľne žijúce vtáky. Izbové a lúčne kvety. Rozoznávanie ihličnatých a listnatých stromov.
Orientácia v bežných životných situáciách. Počet hodín: 12	Verejná doprava, cestovanie v dopravnom prostriedku, kúpa cestovného lístka. Telefonovanie: samostatne vytočiť telefónne číslo. Pošta: poslať pohľadnicu, list s pomocou. Obchod: zvládnuť jednoduchý nákup s pomocou, platenie nákupu s pomocou, vedieť určiť hodnotu platidla. Využitie služieb s pomocou: holičstvo, kaderníctvo. Objednať jedlo a pitie s pomocou, podľa rady personálu. Oboznámenie sa s ubytovacími zariadeniami: hotel, chata a iné. Vedieť vyjadriť, opísať bolesť, zdravotný problém, vedieť si odmerať telesnú teplotu. Spoločná návšteva zdravotného strediska. Spoločná návšteva lekárne.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Upevňujeme schopnosť žiakov rozlišovať vek u rodinných príslušníkov a ich rolu, orientovať sa v škole a najbližšom okolí, dokázať upozorniť na svoje zdravotné ťažkosti v rámci individuálnych možností.

Medzipredmetové vzťahy:

- vyhľadávanie informácií v časopisoch, knihách, v médiách
- formou vzťahu k hudobnej výchove (tematické piesne a koledy),
- k písaniu (pomenovanie situácie)
- k výtvarnej výchove (kresba, maľba koláž)

Stratégie vyučovania:

Je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, alebo obrázkovým materiálom)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Vyučovacie hodiny vecného učenia by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústreďíme na skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky, vecné učenie pracovný zošit,

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia z hľadiska: úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu. Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším. Obsah vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

V zložke sebaobslužné činnosti žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

V zložke práce v dielni si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	3	0	3

Ciele:

- zvyšovať samostatnosť pri základných hygienických návykoch a sebaobslužných zručnostiach
- zvyšovať samostatnosť pri základných stravovacích návykoch
- rozvíjať sociálne zručnosti
- rozvíjať schopnosť využívať voľný čas
- rozvíjať jemnú a hrubú motoriku
- utvárať základné pracovné zručnosti
- poznávať rôzne materiály
- poznávať pracovné náradie

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti	Zvyšovanie samostatnosti pri osobnej hygiene. Používanie hygienických potrieb. Osvojenie si hygienických návykov s čiastočnou pomocou. Hygiena na WC, splachovanie. Mužské a ženské WC – rozlíšenie. Vyzliekanie a obliekanie odevu s miernou pomocou. Osvojiť si rozlíšenie prednej a zadnej časti oblečenia. Obúvanie a vyzúvanie s miernou pomocou. Zapínanie a rozopínanie veľkého gombíka s pomocou. Používanie zipsu, patentov. Osvojenie si základných stravovacích návykov. Samostatné používanie lyžice pri jedle. Používanie naberačky. Zdvihnutie a pitie z pohára, ak je pohár držaný jednou rukou, vedieť ho položiť späť na stôl.
Počet hodín: 44	
Práce v domácnosti	Primerané používanie predmetov každodenného života. Odkladanie predmetov na určené miesto. Odkladanie odevu a obuvi na určené miesto. Používanie ramienka na šaty. Utieranie prachu podľa pokynov s miernou pomocou. Polievanie kvetov podľa pokynov s miernou pomocou. Zametanie a utieranie podlahy. Pozbieranie odpadkov do koša. Základy bezpečnosti v domácnosti, najmä v kuchyni. Základy zložitejšieho prestierania k stolovaniu s miernou pomocou. Osvojiť si základy bezpečnosti v kuchyni. Udržiavanie poriadku na stole: odložiť špinavý riad, rozlíšiť špinavý a čistý riad, odkladanie čistého riadu na určené miesto. Utieranie a umývanie stola. Natieranie na chlieb. Umývanie ovocia a zeleniny. Nalievanie nápoja do pohárov, s pomocou. Balenie a rozbaľovanie desiaty.
Počet hodín: 52	

Práce v dielni	Skladanie, prekladanie a lepenie papiera. Rozkladanie a skladanie škatúl. Strihanie s pomocou: držať a pohybovať s papierom pri strihaní. Skladanie mozaiky podľa farby a tvaru, postupnosti. Montážne a demontážne práce so skladačkami. Oboznámenie sa s náradím: kliešte.
Počet hodín: 18	
Spolu 114 hodín	

Proces:

Žiaci si zvyšujú samostatnosť a rozširujú si jednoduché pracovné zručnosti v domácnosti a v dielni. Pri činnostiach musí byť zaistená bezpečnosť žiakov, tak isto je potrebné, aby si žiaci osvojili základné bezpečnostné pravidlá.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci predmetu pracovné vyučovanie rozvíjať sociálne zručnosti ktoré sa prelínajú aj v predmetoch: rozvoj komunikačnej schopnosti, grafomotorických zručnostiach, vecného učenia, matematiky.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor,)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s obrázkovým a pracovným materiálom)
- aktivizujúce metódy vyučovania – praktická aktivita
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďme na individuálnu prácu so žiakom

Učebné zdroje:

Technické výkresy, encyklopédie, internet, ilustrácie, predlohy, modely, prírodniny

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet hudobná výchova je pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia predovšetkým vyučovacím predmetom činnostným a zážitkovým. Na základe hudobných hrových činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdza sa v nich záujem o hudbu a radosť z nej.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať sluchové vnímanie spievaného slova
- osvojiť si jednoduché piesne a riekanky

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Rozvíjanie vnímania zvukov Počet hodín: 2	Jednotlivé hudobné nástroje z Orffovho inštrumentária.
Počúvanie širšieho repertoáru reprodukovanej hudby. Počet hodín: 12	Rómske piesne. Počúvanie rozprávky. Počúvanie skladieb E. Suchota. Počúvanie ľudových piesní. Počúvanie vianočných piesní. Počúvanie skladby V. Trojana: Spev žabiaka. Počúvanie detských piesní.
Osvojovanie piesní, rečňovaniek, vyčítaniek, popevkov	O reťaz, o reťaz. Ide vláčik ši, ši, ši. Prší, prší. Pec nám spadla - nácvik piesne. Hore brehom, dolu brehom. Bola babka. Medved'ku, daj labku. Tancuj, tancuj, vykrúcaj. Dínom, dánom. Spi, dieťaťko, spí že. Ťuki, ťuki, ťukalo. Moja mamka. Kukulienka, kde si bola. Idú vojaci.

Počet hodín: 12	Rozlišovanie jednotlivých spievaných slov piesní, s príp. rytmizáciou, hrou na telo a pod.
Hudobno – pohybové hry	A ty Hana stoj v kole. Kolo, kolo, mlynské. Na ručníček. Zajačik do lesa.
Počet hodín: 12	Oli Janko.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Nacvičujeme správne dýchanie a artikuláciu pri speve, počúvanie spevu a hry na hudobné nástroje.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metóda imitačná – napodobňovanie podľa počutia
- praktické metódy v podobe hudobných činností
- metóda sprostredkovania hudobných poznatkov a hudby učiteľom a v interakcii učiteľ a žiak
- metódy demonštračné (demonštrácia akustického záznamu)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou vzťahu k slovenskému jazyku (rečňovanky, vyčítanky, príslovia a porekadlá), výtvarnej výchove (výtvarné ukážky), telesnej výchove (pohybové prvky)

Učebné zdroje:

Spevníky, DVD, internet, vyučbové programy.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia má nezastupiteľné miesto aj výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom rozvíjať grafomotorické zručnosti hrubú a jemnú motoriku. Na základe jemnej motoriky sa rozvíjajú komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči a aj nonverbálna komunikácia. Ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s touto diagnózou:

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk
- rozvoj senzomotorickej koordinácie
- rozvoj lateralitu
- rozvoj priestorovej orientácie
- rozvoj koordinácie oko-ruka
- rozvoj pozornosti
- rozvoj priestorovej pamäti
- rozvoj vnímania
- spoločné výtvarné aktivity.

Výchovno - vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie sociálnych zručností a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať a dopĺňať získané poznatky a výtvarné zručnosti z predchádzajúcich ročníkov
- rozvíjať priestorovú orientáciu
- zúčastňovať sa na skupinových výtvarných aktivitách

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Kresba Počet hodín: 13	(ceruza, rudka, fixka, voskový pastel, suchý pastel) Kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu – lopta, snehuliak, slnko, jablko, zo štvorca – šatka, utierka, z obdĺžnika – dvere, okno, kniha. Maľovanky – vyfarbovanie.
Maľba Počet hodín: 13	(tampón, drierko, akvarelové farby, temperové farby) Žiakov vedieme k pochopeniu jednoduchého členenia plochy s využitím farby a línie. Kresby vychádzajúce z farebných škvŕn, z čiar, vlnoviek. Dbáme na vhodný výber farieb v dvoj - trojfarebných kombináciách.
Modelovanie Počet hodín: 12	(hlina, cesto, modurit, plastelína) Poznávanie základných vlastností modelovacích materiálov. Modelovanie základných tvarov z modelovacej hmoty: guľka, valček, placka. Modelovanie jednoduchej skutočnosti - ovocie, zelenina, nádoby, hračky a iné.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Pomáhame žiakom rozpoznávať, pomenovať a pozorovať farby, tvary a objekty. Učíme ich zvládnuť najzákladnejšie zručnosti pre vlastnú tvorbu.

Medzipredmetové vzťahy:

Prelínanie s cieľmi a aktivitami ostatných vyučovacích predmetov, najmä s predmetmi:
Rozvíjanie grafomotorických zručností
Rozvíjanie sociálnych zručností
Pracovné vyučovanie

Stratégie vyučovania:

Využívať formy priameho pozorovania v prírode, manipuláciou s prírodninami zdokonaľovať vnímanie, imitáciou pohybov precvičovať motoriku rúk a prstov. Využívať možnosti terapeutického pôsobenia predmetu.
Slovné metódy (rozprávanie, rozhor, vysvetľovanie, beseda, diskusia) – použité samostatne, alebo v spojení s inými metódami:
ilustračná metóda, demonštračná metóda, metóda cvičena, metóda samostatnej práce, metóda pozorovania, hra a zámerné experimentovanie, metóda exkurzie, metóda preverovania a hodnotenia vedomostí.

Učebné zdroje:

Banáš a kol. Didaktika výtvarnej výchovy, Macko A. Výtvarné techniky I.- II., Macko A.- Nevřelová O. Výtvarná výchova v 3. a 4. ročníku ZŠ, Macko A.- Nevřelová O. Výtvarná

výchova v 5. 6. ročníku ZŠ, Gregušová H. Výtvarné techniky v osobitnej škole, Gregušová H. Počítač a jeho využitie vo výtvarných aktivitách ľudí s postihnutím, Gregušová H. Implementácia informačných a komunikačných technológií – IKT do edukácie viacnásobne postihnutých jedincov, Gregušová H. Špecifická edukácie mentálne postihnutých vo výtvarnej výchove, Lokšová I.- Lokša J. Cez relaxáciu k tvorivosti v škole, História umenia I.- VI., internet...

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Zdravotná telesná výchova
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	piaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele predmetu telesná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s autizmom, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností. S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Zdravotná telesná výchova	3	0	3

Ciele:

- zvyšovať samostatnosť pri vykonávaní pohybových aktivít,
- rozvíjať verbálne schopnosti vo vzťahu k pohybovým aktivitám,
- prijímať pravidlá,
- rozvíjať interakčnú kooperáciu,
- zlepšovať schopnosť sebakontroly
- prispôsobovať sa požiadavkám skupiny,
- rozvíjať schopnosť zúčastňovať sa spoločných pohybových aktivít pomocou napodobňovania,
- rozvíjať priestorovú a časovo-sledovú pamäť.

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pohybové hry Počet hodín: 42	Zamerané na uvedomovanie si telesnej schémy Drobné pohybové hry – bežecké, skokanské, loptové, štafetové, hry s náčiním, bez náčinia, prekážkové hry.
Riekanky, detské pesničky spojené s pohybom Počet hodín: 10	Rolové hry, kontaktné hry,
Aktivity na cvičenie rovnováhy, laterality a koordináciu pohybov Počet hodín: 8	Zásady správneho držania tela. Zásady správnej techniky pohybov švihových a výdrží.
Loptové hry Počet hodín: 30	Futbal, vybíjaná, prehadzovaná
Sezónne činnosti Počet hodín: 20	V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu, v jarnom a v letnom období turistika, podľa možnosti v ktoromkoľvek ročnom období plávanie.
Relaxačné cviky Počet hodín: 4	Cviky na uvoľnenie svalstva.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Žiakov učíme vnímať a ovládať časti tela a rozvíjať základné pohybové zručnosti podľa individuálnych možností.

Medzipredmetové vzťahy:

Hodiny telesnej výchovy sú úzko prepojené s predmetmi: Vecné učenie, Pracovné vyučovanie, Matematika.

Stratégie vyučovania:

Aktivity sú zamerané na rozvoj rovnováhy, laterality a koordináciu pohybov Výber telovýchovných aktivít je taktiež zameraný na upevňovanie už nadobudnutých schopností a zručností jednotlivých žiakov, doteraz vykonávaných pohybových aktivít a na ich rozširovanie.

Učebné zdroje:

literatúra, encyklopédie, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.